

KATILIM

AYLIK DERGİ
KASIM 87
SAYI 1 375 TL.
K.D.V. DAHİL

MERHABA

Katılım yola koyuldu. Uzun bir tartışma ve ikna sürecinin ardından, ilk sayısı elinizde şimdi. İlk olarak, geçtiğimiz Şubat ayının sonlarında başladı tartışmalar; isteğimiz tüm ODTÜ'lülerin katılmasıydı. Ancak, ne tüm arkadaşları biraraya getirecek mekan vardı, ne de tüm arkadaşlara ulaşabilme olanağımız. Ulaşabildiğimiz arkadaşların önerilerini aldık; değerlendirdik. Tartışmalarda gördük ki, "ODTÜ'nün sesi olabilek bir yayın organı" hemen herkesin isteği. Bu durum biz, derginin çıkmasını öneren kişilere daha bir coşkun ve istekli çalışma gücü verdi. Bu arada netleşen çok sevindirici bir olay da, dergi sayfalarında akademik ve idari personelin sorunlarına yer verilmesi ve ODTÜ'nün, bu insanlarla bir bütün olduğunun vurgulanmasıydı. Ülkemizdeki tüm gençler gibi, ODTÜ'lülerinde birçok sorunu var. Katılım, bu sorunların çözümüne yönelik önerilerin tartışılacağı ve en doğru çözümün bulunacağı bir platform olmayı hedefliyor. Tüm ODTÜ'lülerin ürünlerine yer vermek istiyor. Kültürel-egitsel ve sosyal etkinlikleri duyurmak; bu tür etkinlikleri düzenlemek ve tüm ODTÜ'lüleri bu alanlarda biraraya getirmek istiyor. ODTÜ'lülerin birlikte hareket edeceği alanlar yaratmak istiyor. İstiyor ki, "Hep bir ağızdan söyleyelim türkülerini" ve "Balı incirleri hep beraber yiyelim". Katılım tüm ODTÜ öğrencilerini ve çalışanlarını doğal yazar ve muhabiri olarak görüyor. Sorunları, çözüm istem ve önerilerini, olayları en canlı yaşayanların ağzından yayınlamak dileğindeyiz. Kültürel-sanatsal ürün ve denemelerinizi ODTÜ'de gözlenen sorunları kağıda döküp bize iletmeniz, düzenlenecek etkinliklere katılmanız, hem dergiye etkin katkılarınızı sağlayacak hem de biz, ODTÜ'lüleri daha çok birbirine yakınlaştıracaktır. Evet, yavaş yavaş yola koyuluyoruz. Gençliğin gelecek, yarının bizim olduğunun bilincinde, bizi bekleyen uzun yürüyüşe başlıyoruz. Yolumuz açık olsun.

Sevgi ve Dostlukla,

İÇİNDEKİLER

GELECEĞİ KUCAKLAMAK İÇİN Yakup KEPENEK	3
NİÇİN DERNEK? NİÇİN ODTÜ-ÖD Balaban CERİT	4
İ.İ.B.T NEYİ AMAÇLIYOR? Mehmet OĞUZ	5
HAZİN BİR BALAYI MACERASI Nalan KATİP	6
GELENEK VE GELECEK: ODTÜ OYUNCULARI YAŞATILACAK İhsan ÖZBEK	7
60.000 LİRAYLA ODTÜ'DE ŞÖFÖRLÜK Özgür KAPLAN	8
ZORUNLU BİR DERS; BEDEN EĞİTİMİ Can MENGİLİBÖRÜ	9
ODTÜ'LÜ İŞÇİLERLE SÖYLEŞİ Güngör GÖZDE	10
BARIŞ Hüseyin BAYER	12
GRUP PAN İLE SÖYLEŞİ Zehra Koç	14
Sinema: "ALÇAKGÖNÜLLÜ DENEME" 4 YIL SONRA TÜRKİYEDE Cem DEVECİOĞLU	16
Kitap: "İNANIYORUM Kİ BİZ KAZANACAĞIZ" Özlem KAVAK	17
RADYOAKTİF BİR DENEME Dursun GÜLEÇ	18
ODTÜ'DEN HABERLER	20
BİRİÇ Gökten DURAL	22
DEMOKRATİK YURT YÖNETMELİĞİ ÖZGÜR KAVAK	24

DERGİMİZDE ÇIKAN YAZILARDA İLERİ
SÜRÜLEN GÖRÜŞLER YAZARLARINA AİTTİR.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni: RECEP GÜR Abone Koşulları: Yıllık 3.500 TL. Altı Aylık: 1.800 TL. Teknik İşler/Dizgi: NORM DİZGİ Tel: 133 11 59 Film : ER OFSET Grafik Düzenleme : KATILIM Baskı: BAROK OFSET Tel: 117 80 76 Yönetim Yeri: Çankırı Caddesi 45/329 (Yıba Çarşısı) Dışkapı - ANKARA İlan Koşulları/ Arka Dış Kapak: Tam Sayfa 100.000 TL. Yarım Sayfa 60.000 TL. Çeyrek Sayfa 35.000 TL. Arka İç Kapak: Tam Sayfa 80.000 TL. Yarım Sayfa 50.000 TL. Çeyrek Sayfa 30.000 TL. İç Sayfalar/ Tam Sayfa 75.000 TL. Yarım Sayfa 40.000 TL. Çeyrek Sayfa 25.000 TL.

GELECEĞİ KUCAKLAMAK İÇİN

Prof. Dr. Yakup KEPENEK

Bireyin, kişisel sorumluluğu ile toplumsal sorumluluğunun keşime noktası, yüksek öğrenim yıllarıdır. Yüksek öğrenim, yalnız, bireyin üretim sürecine nasıl katılacağını belirlemekle kalmıyor, aynı zamanda toplum sorunlarıyla da yoğrulmasını sağlıyor. Bir geçiş döneminin, olgulara, gelişmelere, nesnel bakılması olanağını veriyor. Bu durum, özellikle ekonomik ve toplumsal değişimin hızlı olduğu toplumsal yapılarda önem kazanıyor, öne çıkıyor.

Kentleşen, sanayileşen Türkiye'nin nitelikli işgücü gereksinmelerini karşılamak üzere kurulan ODTÜ'nün, üniversite düzenimizde özel bir konumu bulunuyor. ODTÜ'nü simgeleyen, en ileri düzeyde öğrenimdir. Üniversitenin belirleyici özelliği, öğrenimin üst düzeyde tutulması oluyor. Bu olguda, geçmişte, öğrencilerin, çok büyük katkılarının bulunduğu yadsınmıyor. ODTÜ geleceğinde, öğrencilerin, nitelikli, çağdaş öğrenim istemi, belirleyici, eksen eksenini oluşturuyor. Öğrenci temsilcilerinin, bugün Bilkent Üniversitesi'nde uygulandığı gibi, üniversite yönetiminde söz sahibi olmalarının nitelikli öğrenim isteminin etkili olduğu biliniyor.

Bireyin, yeteneklerini geliştirme, üretkenliğini, yaratıcılığını en üst düzeye çıkarması için, kuşkusuz "uygun" koşullar gereklidir. Bu genel doğru, ne ölçüde yanlış çıkarılırsa, sonuç o ölçüde başarılı olur. Bu nokta özellikle günümüzde geçerlidir.

Beyinsel üretimin koşullarının, günümüzde çok elverişsiz olduğu biliniyor. Dolayısıyla, önemli olan, öncelikle bu elverişsizliği kırmak, uy-

gun olmayan koşullarda üretken olabilmektir. Güzel olan, kalıcı olan, sonuç alıcı olan da budur. İnsan beyninin, güzelliği, olağan-dışı koşullarda da üretken olabilesidir. Günümüzde, bu gerçekten yola çıkılması gerekiyor.

Bu gerçekten yola çıkılırsa, yapılabilecek çok şey vardır.

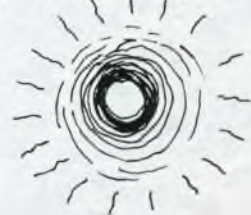
Önce, öğrenci gençliğin belirleyici istemi, en büyük talebi, daha nitelikli öğrenim olmalıdır. Çağımız, teknoloji çağıdır. En son teknik gelişmeleri, bilimsel çalışmalarını özümsemek, kendi öğrenim dalında kesinkes bir düzey tutturmak gerekiyor. Bu nokta önceliklidir ve ODTÜ'nün varoluş nedeni buna, daha doğrusu çağdaş, en üst düzeyde öğrenime dayanır. Önemli olan, sahıplenmedir. Bugün bilime, üniversiteye, yarın da topluma ve sorunlarına sahip çıkmadır.

Sonra, öğrenci gençliğin etkili olarak yapabileceği koşullar ne olursa olsun etkin üretimde bulunabileceği çok alan vardır. Ülkemizde öğretim düzeninin bilinen çarpıklığı, bireyi, yeteneğinin dışında çalışma alanlarına itmektedir. İyi bir roman yazarı ya da ressam olabilecek bir genç, kendisini inşaat mühendisliği bölümünde bulabilmektedir. Üniversite yılları, bu toplumsal yanlış düzeltme dönemidir. Öğrenci gençliğin bu tür yeteneklerin gelişmesine örgütlü katkısı gerekmektedir. Yazından resime, müzikten karikatüre uzanan tüm sanat kollarında, birlikte, daha doğrusu örgütlü çalışmalar yapılmalıdır. Ülkemizde, sürekli olarak "uygun" olmayan koşullar vardır, ancak sonuçta, sanatsal üretim en güzel meyvelerini verebilmektedir.

Üçüncü nokta, yazma olgusudur. Yazmak, yaratmaktır. Bir "üniversite yılları günlüğü"nden, ilgi duyulacak her hangi bir konuya kadar, pek çok alanda öğrenim yıllarında da yazı yazılabilir. Burada örnekler vermeye gerek yok. Ancak, yaşamın bir ucundan yakalamanın ve olumlu katkılarda bulunmanın etkili yollarından birinin yazmak olduğunu vurgulamak istiyorum.

Son olarak, öğrenci gençliğin, toplumsal olguları süreçleri yakalaması gerektiğini belirtmek istiyorum. Bir çocuk işçinin, bir köylünün ya da gecekonduda yaşayan bir gencin yalnız yaşam biçimi, dünyaya bakışı değil, iç dünyası da, anlaşılmalı ve anlatılmaya değer. Üniversite öğrencisinin bunları ve benzeri toplumsal öğeleri bilmesi, öğeldiğince yaşayarak bilmesi, gerekiyor.

Burada belirtilen noktalar, boş ve gerçek dışı bulunabilir. Giderek, koşulların bu tür üretime olanak vermediği savı da ileri sürülebilir. Ancak, yukarıda vurgulandığı gibi, önemli olan, güzel olan ve kalıcı olan, tüm bu olumsuz koşullardan üretici ve yaratıcı sonuçlar çıkarmaktır. Gerçek başarı, olumsuz koşulları üretimle, beyinsel üretimle yenmektir. Üreterek, yaratarak yaşamak, salt yaşamaktan daha güzeldir. Geleceği kucaklamanın gerçek ve sağlıklı yolu budur.

NİÇİN DERNEK NİÇİN ODTÜ—ÖD

Balaban CERİT

Öğrenci derneklerinin ne denli yaşamsal olduğunu anlayabilmemiz için, sanırım, üniversitelerimizin son 7 yıldır içinde bulunduğu durumu irdelemekte yarar var. 7 yılda nereye getirildi üniversitelerimiz?

1980'le birlikte ülkemiz olağanüstü (!) bir döneme girdi. Amacımız bu dönemin tartışmasına girmek değil; ancak yadsınamayacak bir gerçek var ki, "üniversitelerimiz bu dönemde birer meslek yüksek okuluna dönüştürülmeye çalışıldı; zaten yetersiz olan yönetsel-mali ve bilimsel özerklik, tümünden yok edildi."

Kasım 1981'de YÖK'ün kurulması bu sonuçların oluşmasında başlıca etkendi. Şimdi bu kurumun yönlendirme ve denetiminde geçen son 6 yıllık bilançoya bir göz atalım:

1981'den sonraki 4 yılda, yalnızca düşüncelerinden dolayı, üniversitelerden binlerce nitelikli öğretim elemanı uzaklaştırıldı. Bunun da ötesinde koşulların uygun olduğu kentlerde, gerici kadrolaşmaya gidildi; Osmanlı dönemin övgüler yağdırıldı. Din derslerinin üniversitelere zorunlu ders olarak konulup konulmaması tartışıldı. Derslerde kiap yerine ders notlarının okutulması yaygınlaştırıldı. Arttırılan sınav sayısı, öğretim elemanları sınav kağıdı okumaktan, bilimsel araştırma yapmaya zaman bulamıyorlardı. Burada vurgulanması gereken önemli bir nokta da, son 6 yılda öğretim üyelerinin aldıkları gerçek ücretlerin düşmesiyle birlikte, bu mesleğin doyuruculuğunu yitirmiş olmasıdır.

YÖK, üniversite mezunu sayısını arttırmayı hedeflerken, kontenjanlar birkaç katına çıkarıldı. Bir yandan da yetersiz altyapının bir sonucu olarak, bu öğrenci fazlasını okuldan atıyordu. Öyle ki, 1985 yılında

üniversitelerle ilişkisi kesilen öğrenci sayısı 40.000'ni buluyordu. Eğitimin niteliği, özellikle binası bile olmayan "taşra üniversiteleri"nde o denli düştü ki, mühendisler sıradan birer tekniker, doktorlar kasap, ekonomistler-işletmeciler işinin ehli muhasebeciler, yöneticiler ise iyi birer ezberci adayları olarak eğitilir oldu.

Gençliğin iyi bir eğitim, meslek, iş, güzel bir gelecek istemi her dönemde korunmuş, saklı kalmıştı. Ancak, varolan yapı içinde birçok sorunla başbaşa kalan öğrenciler, atılmazlarsa, işsizlik için eğitiliyorlardı.

Bu sürece bireysel karşı çıkışlar hiçbir sonuç getirmiyordu. Ve 1985 yılında, olağanlaşmayla birlikte, 'ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜÇ'ün yenilmezliği düşüncesinden hareketle ülke genelinde dernekler kurulmaya başlandı. Kısa bir süre içerisinde sayıları 70'e yaklaştı.

ODTÜ—ÖD 85 yılının Nisan ayında yetkili makamlara gerekli belgeleri verdi ve 9 Eylül 1985 tarihinde tüzel kişiliğini kazanmış

tamamıyla yasal bir dernek halini aldı. Kısa sürede üye sayısı 1000'e ulaştı. Kuşkusuz bundan rahatı kaçanlar oldu; çözümü keyfi engellemelerde aradılar. ODTÜ—ÖD engelleri aşmayı ve tüm saldırıları boşa çıkarmayı bildi. Ancak engellemeler sürmekte. Örneğin ODTÜ—ÖD tüzel kişiliğinin 85 yılında kazanmış olmasına karşın, aradan geçen 2 yılı aşkın sürede üniversite içinde bir lokale sahip değildir; ilanlarını asma ve etkinliklerini duyurma hakkı verilmemektedir. Kuşkusuz bu engellerin aşılması da yakındır. Derneğimiz genel kurulunu yapıp, demokratik bir yönetimi iş başına getirdikten sonra, daha da kitleselleşecek ve etkinleşecektir.

Başta öğrenci sorunlarına çözümler önerip, yaşama geçirmeye çalışan öğrenci dernekleri, öğrenci gençliğin tüm sorunlarını çözmeyi hedeflediğinde, ülke genelindeki demokrasi istem ve mücadelesinden koparılmamıyacağı açıktır. Yurt ve Dünya gerçekleri karşısında sessiz ve görülsüz kalması beklenilemez.

Sonuç olarak, öğrenci gençliğin tüm sorunlarının çözümü için bütün üniversite öğrencilerinin katılımıyla varolan ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜCÜMÜZ ODTÜ—ÖD içinde çalışmak, toplumsal yaşama katılmanın bir gereği olarak karşımızda duruyor.

DÜNYA

Karanfil Sokak 5/48

KİTAP KIRTASIYE YAYIN
(BOOK — STATIONERY — ISSUE)

ENGLISH — FRENCH — GERMAN — ITALIAN ARABIC
NEWSPAPER — MAGAZINE — LECTURE BOOKS —
NOVELS MEAL BOOKS — ENCYCLOPEDIAS
MODELST and DISTIONARIES OFFICE MATERIALS
STATIONERY VARIETIES TECHNIQUE MATERIAL
— CALCULATING MACHINES — TYPING MACHINES —
WE SERVE FOR YOU WITH THE SUITABLE PRICES

10 % sale on English lecture books and the stationery.

Başkentten uzaklaşıp kampüse vardığımızda yeşil bir dünyanın bizi sardığını duyumsarız. Bu duyguyu ODTÜ'nün bir ayrıcalığı olarak görüyoruz. Diğer yandan, üniversitemizin ayrıcalığı, gün geçtikçe akademik yaşantısı olmaktan çıkıp sadece doğayla bütünleşmiş yapılar zinciri olmakta. Bununla birlikte gözümüzü bu zincirin her bir halkasına çevirdiğimizde az sayıda öğrenciyle yapılan dersleri, bol sayıda ve ucuz öğrenim kitaplarının dağıtımı, öğretim üyelerinin acaba hangi dersi öğrenci azlığından dolayı kapatalım diye düşündüğü, öğrencilerin bu kadar bol sayıda ders karşısında, acaba hangisini alalım diye kararsızlığa düştüğü bir ortamla karşılaşma isteği bir ODTÜ'lü için sanırız aşırı istekler olmayacak. Böylece bilimsel yapısını korumak gibi bir sorunla karşı karşıya bulunmayan ODTÜ'müz, öğrencilerin sosyal-kültürel etkinlikleri artırma yönünde bir çalışmaya sahne olacak. (!)

Sayın Yahya S. Tezel'in elinden aldığı meşaleyi aynı zevk ve istekle

taşıyan sayın Tüzün Denli, son çalışmasıyla kendini yine sıtma savaşı olarak görmekte ısrar ediyor. Onun kurutmaya çalıştığı bataklık, insanların biraraya gelmesi, birlikliklerinin ve güçlerinin farkına varmaları aynı zamanda düşünce alışverişi ve üretiminde bulunmalarıdır. Bu anlayış üniversitemizin etkin birimlerinden olan, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne de sıçradı.

Yeni öğrenim döneminin ikinci haftasında fakülte panolarında bir ilan dikkati çekiyordu. Öğrenciler kurulan İktisadi ve İdari Bilimler Topluluğu'na (İ.İ.B.T.) çağrılıyor-du. Bu çağrı, öğrenim alanları ge-

İ.İ.B.T. NEYİ AMAÇLIYOR?

Mehmet OĞUZ

reği sosyal ve kültürel etkinliklere eğilimli olan fakülte öğrencileri arasında, üniversitede uygulanan genel kültür politikasının değiştirilmesi yönünde bir adım olarak algılandı.

Toplantı 22 Ekim 1987 günü Mimarlık Fakültesi anfisinde yapıldı. Toplantıda topluluğun yönetim mekanizmasının oluşumu konusunda yapılan tartışmalar, "demokratik katılım" kavramına tahammülü olmayan ve bu yöndeki istemleri siyaset yapmakla suçlayan bir anlayışı açığa çıkardı. Bizi asıl dehşete düşüren olay bu değildi. Çünkü bu tahammülsüzlüğe yabancı değiliz.

Dağıtılan tanıtım yazısında, "ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Topluluğu, ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencilerinin teorik bilgilerinin pratiğe aktarılması, üniversite-iş hayatı ilişkilerinin geliştirilmesi amacının esas alındığı program çerçevesinde çalışmalarını sürdürecektir." denmekteydi. Değinmek istediğimiz sorun, topluluğun amacı ve işlevidir. Çünkü iddialı bir programla karşımıza çıkan yönetimin, sosyal etkinlikten anladığı üç çeşit müzik, dans, meze ve sıcak şaraptan oluşan "Welcome Back To School" partisiydi. Üstelik bu "Sosyal faaliyet" 1.500 TL gibi ucuz bir fiyata başka nerede bulabilirdik?

Topluluğun işlevinin, İ.İ.B.F. öğrencilerini pazarlama olacağı gerçeğiyle karşı karşıya geldiğimizde fakültemizin de hangi amaca hizmet etmesinin istendiğini gördük. İ.İ.B.F.'nin bundan böyle sermayeye en iyi hizmet sunacak insanları yetiştirmeyi üstlenmesini kabul edecek miyiz?

HAZİN BİR BALAYI MACERASI

Nalan KATİP

Ben bir hazırlık öğrencisiyim, ODTÜ'de var olan 3000'i aşkın hazırlık öğrencisinden yalnızca biri. Neler düşünmüştüm, ODTÜ'yü kazandığımda! Artık bir üniversite öğrencisi olmanın getirdiği farklılıkları yaşayabilmek. İyi, doğruyu anlamak ve en önemlisi bilim ışığında öğrenmenin tadına varmak...

Hazırlığa başladığım ilk haftalar kulaktan dolma bilgiler vardı kafamda. İngilizce öğrenecektim. Bölümümde dersleri izleyebilmekten de öte turistlerle bile rahatlıkla konuşabilecektim belki de! Bir yıl İngilizce okumak neydi ki... Zaten büyük sınıfların gözünde de ODTÜ'nün balayı yılı değil miydi hazırlık?

Fakat geçen bir yılda beklenen "Balayı" bir türlü yaşanmıyor ve sonunda yaklaşık 1000 kişi hazırlığı ikinci kez okumak zorunda kalıyor, ODTÜ deyimiyle "repeat" oluyordu. Neydi bu oyunun adı? Yoksa Shakespeare; Hamlet'ten sonra "Hüzünlü Balayı Macerası"nı mı yazmıştı?

Aslında okula yeni başlayan hazırlık öğrencilerinden başka herkes işin gerçeğini biliyordu. Bu oyun yıl sonu müsamereleri gibi her yıl oynanıyordu ve "repeat"; dramın son perdesiydi.

Neydi bizi sona getiren etmenler? Herhalde yöneticiler bu kez suçlu dış mihraklardan(!) çok içte arıyor olmalıydılar ki, hazırlığın ders kitapları sürekli değişiyordu.

Karikatür: Nurhan SERİN

Her geçen yıl yeni eğitim sistemleri, yeni yeni kitaplar; açılan, bir türlü başarıya ulaşamayan pilot (deneme) sınıflar. Ve "bookstore" dan onbinlerce para verilip alınan, her yıl kütüphanelerimizde hazırlık klasiklelerinde(!) yerini alan pırl pırl ciltler.

Sorun olarak tembellik de gösterilebilir rahatlıkla. Repeat olan öğrencilerin % 90'ının C kurundan olması da çok büyük bir rastlantıdır herhalde. Belki de rastlantısal olarak tembel(!) öğrencilerin büyük bir kısmı C kuruna düşmüştür kimbilir?

Oysa gerçek ortadadır. Yıl sonundaki finale A kurundakilerle birlikte girmek zorunda olan öğrencilere - aynı düzeye gelmeleri için uygulanan yoğun ders programı bıkınlık yaratmıştır. Haftada 25 saat sıkıcı bir şekilde aynı dersi gören

öğrencileri, derse çekecek hiçbir şey yoktur ortada. Sınıfların kalabalık olması da -Sınıf öğretmenlerinin tüm iyi niyetine karşın- üstüne eklenince ufukta yeni bir tehlike belirmiştir; devamsızlık. Monoton geçen hergün, öğrencinin devamsızlık hakkını kemirmeye başlamıştır bile.

Bu durumda beklenen sonu görebilmek, Amerika'yı yeniden keşfetmekten bile daha kolaydır aslında.

Evet!... Bizler hazırlık öğrencileriyiz. Biraz çaba, biraz iyi niyet istiyoruz idarecilerden; boşa geçen bir yılın acısını bilerek. Kimbilir belki de rahatlıkla kitap okuyup, santranç oynayabileceğimiz bir okuma odası? Neden olmasın?

Ve en önemlisi; daha bilimsel, daha özenle hazırlanmış bir eğitim. Bunlar düş olmalı. Hakkımız olanı istiyoruz; çünkü gelecek bizim

GÖKYÜZÜNE ÖVGÜ

Deniz
maviyim diye çalkalanır durur
Güneşli bir gökyüzü
maviyi gözünden vurur

Gökyüzü kendine benzer
Denizi tanısa da

Dursun Güleç

TURHAN KİTAPEVİ

ZENGİN KİTAP ÇEŞİDİYLE OKURLARIN
HİZMETİNDEDİR.

MERKEZ : YÜKSEL CAD. 8/13
ŞUBE : KOCABEYOĞLU PASAJI NO: 68

Gelenek ve Gelecek ODTÜ OYUNCULARI YAŞATILACAK

İhsan ÖZBEK

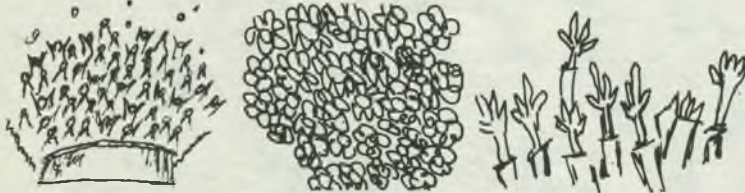
ODTÜ-ÖD Oyuncuları derneğe üye ve üye olmayan öğrenciler tarafından 1985 yılında kuruldu. Amacı, okul yönetiminin ODTÜ içinde oluşmasına izin vermediği tiyatro eylemini öğrencilerin katılımlarına sunmaktır. Böylece derneğimizin ilk çalışma birimi oluşturuldu.

Ancak derneğin yeni kurulmuş olması, yönetimin ve üyelerinin deneyimsizliği tiyatro birimini de etkiledi. Bu arada ODTÜ-ÖD oyuncuların İsmail Uyaroğlu'nun "Adsız Oyunu"nu ve Yılmaz Onay'ın "Bu Zamlar Bana Karşı"sını çalıştılar. Dernek binasının tiyatroya uygun olmayışı ve parasal sorunlar bu oyunların sahneye çıkışını engelledi. Dernek binasının kapanmasıyla birlikte üyelerin birimle olan ilişkisi koptu. Kendi içine kapanan tiyatro birimi dar kadrolu bir oyuna, S. Mrozek'in "Striptiz"ini çalışmaya başladı. Aslında bu süreçte gerçek anlamıyla bir tiyatro biriminden söz etmek olası değil. ODTÜ öğrencilerinin katılımlarına zorunlu olsa da kapalı kalan bir birimi kabullenemiyoruz. Ama "Striptiz", ODTÜ-ÖD'ün varlığının ve ODTÜ-ÖD Oyuncularının kurumlaşmaya doğru attığı adımın küçükte olsa bir göstergesidir. Oyunumuz, Boğaziçi Üniversitesinin düzenlediği 3-İstanbul Amatör Tiyatro Günlerinde 1-Metropol Amatör Tiyatrolar Şenliğinde, ODTÜ Öğrencileri Dostluk Dayanışma Çayında ve Tutuklu Öğrencilerle Dayanışma Gecesinde sahnelendi. İATG'87 ve ŞENLİK'87 de oynamamız, ilk kez bir öğrenci derneği tiyatrosunun amatör tiyatrolar çevresinde varlığını duyurması adına önemlidir. Oyunumuz İATG'87 de çok değişik tepkiler alırken, ŞENLİK'87 de en çok seyirci çeken oyun oldu. Bütün bunlar ODTÜ-ÖD Oyuncularının kurumlaşmasının artık bir zorunluluk olduğunun göstergesidir.

Bugün ODTÜ'de bir tiyatro klübünün kurulma çalışması var. Tiyatroya gönül veren bütün ODTÜ'lülerin katılımlarına açık olacak ve herkesin yer alacağı bir klüp bu. Ancak kuşkuluyuz. Çok kısa bir geçmişte yaşadığımız yaranma, yaltaklanma politikalarından; tiyatro eyleminden, dünya görüşünden ödün verme anlayışından kuşkuluyuz. Tiyatro eylemi; dünyayı kavramayı, onu aktarmayı; kısaca, sağlıklı bir dünya görüşünü gerektirir. Tiyatro klübünün ne getireceğini bilemiyoruz.

Eskiden ODTÜ'de çoğumuzun yaşamadığı, bilmediği ve şimdi tükenmiş olan bir tiyatro geleneği var. Bunun adı ODTÜ-OYUNCULARI. Bu kurum artık yaşamıyor, ama gelecekte onu yaşatacak ODTÜ öğrencilerinin öz örgütlülüğü olan ODTÜ-ÖD ve onun tiyatro birimidir.

ODTÜ-ÖD'e ve ODTÜ-ÖD Oyuncularına sahip çıkalım.

HÜZNE YER YOK ARAMIZDA

*hüzne yer yok aramızda
okyanuslardan yükselen buhar oluyoruz
ayrılık kaplıyor her yanımızı
hüzne yer vermiyoruz.*

***

*dans ederek karşıyoruz
bu harika değişimi
bulut oluyoruz sonra da yağmur
çarparıyoruz toprağın kuraklığıyla
kavga yüceltiyor varlığımızı
çoğaltıyoruz
hüzne yer yok aramızda*

***

*kar oluyoruz yayılıyor
sınırlara hiç kimse aldırıyor
yorgunluğumuz yok değil ama
hüzne yer yok aramızda*

***

*afrika ormanlarında
bir kabile kızının
beyaz parmak izleriyle parçalanmış
göğüslerine konuyoruz
eriyoruz*

***

*hindistan sokaklarında
açlığın öldürdüğü çocukların
gözlerine konuyoruz
eriyoruz
hüzne yer yok aramızda*

***

*konuyoruz
misyonerlerin burun deliklerine
erimeye hacet yok piseniyoruz
işkenceye yatırıyorlar
burun deliklerinde
hüzne yer yok aramızda*

***

*elmacık kemiklerine konuyoruz
türkiyenin
elmaları dalında güzel diye
hayranlıkla seyrediyoruz ağacı*

***

*tedirginliğimiz çoğaltıyor
kurtçuklar
çürüme tehlikesi var ama
hüzne yer yok aramızda*

***

*okyanuslara anlatıyoruz
ne var ne yok diye
dalgalar isyana kalkıyor
hüzne yer yok aramızda*

***

*konuyoruz
insanın kendisini unutmuşluğuna
dokunurken keşfedilmemiş umutlara
yalnızlık tehdit etmiyor değil ama
hüzne yer yok aramızda*

G. GÖLASAR

60.000 LİRAYA ODTÜ'DE ŞOFÖRLÜK

Özgür KAPLAN

Ankara'nın her zamanki kalabalık ve soğuk sabahlarından biri. Çankaya semt servisleriyle 9.40 dakikaya yetişmek üzere her günkü koşturmacaya başlıyorum. Ancak iki otobüsün alabileceği sayıda insan var ama sadece bir otobüs gelmiş. Daha dışarda birçok kişi varken şoför kapıları kapatıp hareket ediyor ve aynaları göremediği için kolu kapıya sıkışan öğrenciyi fark etmiyor. "Hocam! Hocam!" seslerinin ardından sert bir tartışma başlıyor. Öğrencilerle şoförler arasında sık sık yaşanan olaylardan biri diyorum kendi kendime.

Açıp ruhsatnameyi gösteriyor şoför. Gerçekten de söylediği gibi maksimum kapasitenin 63 kişi olduğu yazıyor. Halbuki biz yaklaşık 120 kişiyiz. "Yük o kadar ağır ki frene bastığımda 30-40 metre sonra durabiliyorum, zaten arabanın şasesi çatlak; her an kaza yapabilirim. Şu anda ben trafiğe göre suç işliyorum" diyor, hak veriyoruz. "İsterseniz gelin sizi yetkililerle görüştüreyim, bir de siz anlatın" diyor. Arabada en son 3 kişi kalıyoruz, görüşmeye giderken.

Neden tek servis gönderiyorsunuz? Neden özel servislere ödenen parayla yeni otobüsler almıyorsunuz? diyoruz. Biz soruyoruz onlar anlatıyorlar; sonuçta hiç bir yere varamıyoruz. "Size bir şey söyleyeyim mi?" diyor yetkili kişi: "Bu sorunun çözümü yok. Daha da kötüye gidecek." Bir arkadaşımız: "120 kişi taşıyan ve çoğunun arızalı olduğunu söylediğiniz arabalarla taşınmamız hayatımızla oynamanız demek" diyor. Daha insanca, doyurucu bir yanıt bekliyorum bu soruya ama "Biliyoruz da, ben ne yapayım yani" deniyor.

Şu anda sayısı 48 olan otobüslerin 12-13 tanesinin arıza nedeniyle çalışmadığını, yukarının, alınması gereken parçaları alamadığını, bürokratik işlemlerin uzun sürdüğünü, bir parça alınması için komisyon toplandığından söz ediyor yetkili kişi. Eskiden bir imzayla bu sorunların halledildiğini, üniversite özerken mali sorunların olmadığını vurguluyor. 110 şoförün ancak yeterli olduğunu halbuki giderek azalan sayıyla şu anda 85 şoför olduğunu öğreniyoruz. Yetkili: "15 kişilik sı-

nav açıyorum en fazla 7 kişi başvuruyor, onlar da 6 ay sonra çekip gidiyor" diyor. "Benim eski şoförlerimle şoförlerim arasında çok fark var. Ben sendika zamanında bile, şoförlerimle daha iyi geçiniyordum" diyerek sorunların bir başka boyutuna değiniyor yetkili ama bu konudaki sorularımıza daha açık yanıtlar alamıyoruz.

"Size söylediklerimizi gerekli yerlere iletiyor musunuz?" diye soruyoruz. Her ay rapor verdiğini, her gün bizim gibi çok sayıda insandan şikayet aldığını ve raporuna yazdığını söylüyor. Arkadaşım haklı bir kaygısını dile getiriyor burda; "hiç bir değişiklik olmadığına göre bu istemler bir yerlerde hasıraltı ediliyor, çözüm yerine öğrencilerin üzerine jandarma salınıyor" diyor. "Valla biz ona karışmayız" yanıtını alıyoruz. Teşekkür edip ayrılıyor.

Bizi getiren şoför birer çay içmemizi rica ediyor. Kantine oturuyoruz. Kısa zamanda çevremizi sarıp bizim sormamıza gerek kalmadan, hep bir ağızdan anlatmaya başlıyorlar. Söylediklerinin çoğunu not edemiyorum. Duyduklarımı şaşıyorum, "bir dakika hocam bunu da yazayım" diyorum; "yaz hoca istersen, mektup gibi uzun yaz" diyor biri. "Maaşım 60.000 lira yüz bin liralık bir iş bulsam burda bir gün bile durmam" diye atılıyor bir diğeri. Hepsinin üniversite dışında başka işler yaptıklarını, yoksa ceplerinde yemek parası bile bulunmadığını öğreniyoruz. Neler yapıyorsunuz? diyorum; "dolmuş şoförlüğü, taksi şoförlüğü, pazarda limon satıcılığı, hamallık ne bulursak yapıyoruz hoca" diyorlar. Kiraladığı bir taksiyi çalıştıranı biri, sabah saat: 5'ten 14.00'e kadar okulda çalıştığını, sonra da gece 1'e kadar taksiyle çalıştığını, çocuklarının yüzünü ancak hafta sonları eğer mesaide değilse görebildiğinden söz ediyor. Söz mesaiden açılmışken, cumartesi pazar servise çıktıklarında günlük 800 TL. fazla mesai ücreti aldıklarını, ama yemek, sigara, çay parası derken günde 2000 TL. harcadıklarını şaşırarak öğreniyoruz.

Çevremizde birikenlerin sayısı giderek artıyor ama çoğunda bariz bir çekingenlik seziyorum. Eğilip usulca birşeyler söyleyip ilgilenmiyormuş gibi gidenler de oluyor. "Geçen gün bir hoca arkadaşın başına çantasıyla vurdu" diyor biri. Kendisinin burda olduğunu ama anlatmak istemediğini söylüyor. Sonra ne olmuş? diyorum. "O hoca müdürlüğe telefon etmiş, şöförünüz bana hakaret etti diye. Müdür arkadaşın gösterdiği şahit leri kabul etmemiş, bunlar hoca (öğretim görevlisi) değil demiş." Ne yazık ki olayın ayrıntısını öğrenemedik ama bir bilim adamının içinde kitap dolu çantasını bindiği servis şöförünün kafasına vurmak için kullanması bizi bir hayli düşündürdü.

Daha başka şeyler de ekliyorlar bu konuya. Öğretim üyelerinden ya

da kendilerinin deyişleriyle "yukarıdan" gelen en küçük bir şikayetin haklarında soruşturmaya neden olduğunu anlatıyorlar. En çok sorun da personel servislerine öğrenci alındığında çıkıyor anladığımız kadarıyla. Personel servislerinde çalışanlardan biri, "içimden otobüsten inin demek gelmiyor. Ne olur yani binseler, zaten boş gidiyoruz, geç kalmışlar acıyorum ama orda söylemeseler bile buraya geliyorum arkamdan şefe telefon geliyor" diyor.

Kaza yaptığınızda hasarın ne kadarını siz ödüyorsunuz? diyorum; hepsi acı acı gülüyor bu soruma. "Ne diyorsun sen hoca, hepsini biz ödemek zorundayız" diye cevap veriyorlar. Daha yakınlarda bir arkadaşlarının kaza yaptığını ve 3 milyon TL ödemek zorunda olduğunu söylüyorlar. Trafik suçuyla mahke-

mede olanlara aralarında para topluyarak avukat tuttıklarını, hiç bir yardım yapılmadığını öğreniyoruz.

Daha da anlatabilirlerdi. Söyleyecek pek çok şeyleri olduğu besbelliydi. "Şimdi sizinle ne konuştuğumuzu soracaklar hoca, aynıysa yukarıya gitmiştir bile" diyorlar. Ama ne varki bunlarda, bunları söylemek de sizin en doğal hakkınız diyorum. Hem merak etmeyin adlarınızı yazmıyacağım. Gülümsüyorlar, "Zaten neyimiz var ki kaybedelim hoca, yaz istersen" diyorlar.

Bir sürü karmaşık duyguyla kalıyoruz. Biz sorunlarımızı öğrenciler olarak anlatmaya gitmişken, bizden daha yoğun sorunlar yaşayan üstelikte bunları duyurabilecekleri hiç bir aracı ve örgütü olmayan insanları daha yakından tanımanın burukluğuyla derslerimize gitmek üzere ayrılıyor.

Karikatür: Murat ÖZMENEK

Zorunlu Bir Ders: BEDEN EĞİTİMİ

Bunun başını bağlayalım, artık büyüdü. Belki de bir çoğumuz daha önce hiç duymadı. Halk dilinde kullanılır. Evlenecek çağa gelmiş kızların "yaramazlık" yapmamaları için, başlarının bağlanması (evlenmesi) en kolay çözümdür.

Biz öğrenciler, bu ülkenin en yaramaz vatandaşları olduğumuzdan, büyüklerimiz bizim için en faydalı baş bağlama yöntemlerini uzun uzun düşündüler ve sonunda bir sürü çözüm sundular. Bunlardan biri de, üniversitelerde "Zorunlu Beden Eğitimi" (Required Physical Education) dersleri koymak idi. Adından da belli ya, bu dersi almakta, devam etmekte zorunlu. Önceleri, sadece birinci sınıflar aldığı için, ODTÜ'deki topu topu iki spor salonu yeterli idi. (Ki, diğer üniversitelerde o da yok.) Sonra ikinci ve üçüncü sınıflar eklenince, ders biçim değişti. İki haftada bir, (tabii, devamsızlıktan kalanlar, geçen yılını da aldıkları için her hafta) eşofmanlarını giyinerek, salonlarda kuyruğa girip, imza atmak durumunda kaldılar.

Hani duymuşsunuzdur, sürgün cezasına çarptırılanlar hergün, bulundukları yerin karakoluna gidip orda olduklarını belirten imza atarlar. Hepsinin kendilerine özel birer imza defterleri vardır. Ama bizim imzalarımız öyle üzerinde 'okul defteri' yazan ilkel (!) defterlerden değil, şanslıyız aslında. Bizler imzalarımızı, bilgisayar kağıtlarına atıyoruz, sonrada onları karakol görevlileri değil, bilgisayarlar okuyor.

Bu yıl Beden Eğitimi Dersi yine şekil değiştirdi. Sadece birinci sınıftaki arkadaşlarımız "acemi eğitimi" yapmak için, salonları dolduruyorlar. Diğerleri ise, her ayın son haftasındaki Cumartesi günü saat 14.00'de imza kuyruğuna girecekler. Devam zorunluluğu nedeniyle de, en fazla bir "imza ayı"nın kaçırabilme hakkına sahipler. Aksi takdirde sınıfta kalabilirler.

Ne yapalım? "Haydi çocuklar imzaya" demekten başka. Ama öyle haydi imzaya dedikse, herşeyi imzalayın demedik. Dikkatli olun. Baş henüz bağlanmamış bazı arkadaşlarımız önünüze yurtlar, atılmalar, harçlar, genel af vs. gibi istemleri içeren "yaramaz" dilekçeler de uzatabilirler.

Bize sorarsanız, zorunluluk yaptırırda değil gönüllülüktedir. İmzalarımızı atılması istenen yerlere attığımız kadar, atılması gereken yerlere de atmaktan çekinmeyelim.

Can MENGİLİBÖRÜ

PLATOON (Müfreze)

ANKARA'DA

Yönetmen

OLIVER STONE

Vietnam. 60'lı yılları bütünüyle ve 70'li yılların ilk yarısını kapsayan dönemde dünyanın kanayan en büyük yarasıydı. Bu dönemi anlatan çok film yapıldı. Platoon belki en iyisi değil ama en gerçekçi olanı. Mutdaka izlenilmesi gereken bir film.

Dergimiz tamamen ODTÜ öğrencilerinden oluşan bir kadroyla temel olarak öğrencilere yönelik bir yayın. Ancak ODTÜ'yü bir bütün olarak ele alıp, kantin görevlisinden, otobüs şoförüne kadar herkesi kucaklamakta istiyoruz.

ODTÜ'de uzun yıllar çalışmış işçiler, ya da eski mezun arkadaşların anlattığı saygılı ilişkiler, dostluklar bizleri nostaljik duygulara sürükleyecek kadar anlamlı. Yakınlık kurabildiğimiz işçiler bunlardan çok uzaklarda kalmış birer anı olarak söz ediyorlar. Bir taraftan da gözle görülen bir çekince yaşıyor.

Elbette ki, öğrenciler ile sohbet etmekten çekenler ya da hoşlanmayanlar sadece işçiler değil. Diğer çalışanlar ve hocalar da buna dahil. Tüm ilişkilerde kuşkulu bir yaklaşım, laçkalık ve sinirlilik söz konusu.

Bunlar, çok daha farklı bir yazının konusu olabileceksen neden şimdi yazıyoruz? Şunun için, ilişkileri yabancılaştıran, soğuklaştıran birçok nedenin yanı sıra, acaba işçilerin geçim derdine düşüp kendilerinden başka hiç kimseyi düşünemeyecek durumda bulunmaları da olamaz mı? Kaldı ki, öğrenciler de sınıf geçmekten başka bir şey düşünemiyorlar.

Bu nedenle, bu sayıdaki söyleşinin tek amacı ODTÜ'de, ki bir kesimin sorunlarını dile getirmek değil, aradaki köprüleri kurmak, ilişkileri insanca bir güzelliğe büründürmektir. Bundan sonra yapacağımız söyleşiler, yazacağımız çeşitli yazılar olacaktır. Bu konuda yazmak konuşmak isteyen her kesin dergimizi iyi bir araç olarak görmesi dileğindedir.

Karikatür: Nurhan SERİN

ODTÜ'LÜ İŞÇİLERLE SÖYLEŞİ

1980'lerde yoğunlaştırılan bir uygulamayla binlerce işçi sözleşmeli personel, yada memur durumuna getirildi. Tahmin edileceği gibi amaç zaten kuşa çevrilen sendikal haklardan artık memur oldukları için bu işçilerin yararlanmasını önlemektir.

İşçilerle söyleşimizde, istekleri dışında memurlaştırılmaları ve yoksullaştırıldıkları gerçeğinin en önemli noktayı oluşturduğunu gördük. Zaten memurlaştırılmaları ve yoksullaştırılmaları birbirinden bağımsız değildir.

Konuştığımız değişik iş kolları ve görev yerlerinden 4 işçi, 1983 sonları ve 1984 başlarında memurlaştırılmadan önce, ortalama 47.500 TL. maaş alırken, 1987 maaş ortalamalarının 74.366 TL. olduğunu gördük. Buda nominal ücret artışının 1.56 olduğunu gösteriyor. Oysa aynı dönemdeki enflasyon artışı 2.13'tür. Yani gerçek ücret artışı olmadığı gibi işçinin aleyhinde 0.57 oranında bir azalma olmuştur. Bir başkadeyişle 83-87 yılları arasında ODTÜ'deki bir işçinin sofrasına getirdiği her ekmeğin yarısından biraz fazlası eriyip başka ceplere gitmektedir.

Konuştığımız 4 işçi ODTÜ'de değişik yıllarda işçi olarak çalışmaya başladıkları halde memur statüsünde işçilik yapıyorlar. Bu kısa yorumla beraber, işçilerin söyleşimizde verdikleri yanıtları aynen yayınlıyoruz.

□ KATILIM - Memur statüsüne geçirilmeniz konusunda ne düşünüyorsunuz?

■ Memur yapılmamız bizden bağımsız gelişen bir durumdu. İşe girdiğimden bu yana aynı işi yaptığım halde işçilikten memur kadrosuna alındım, kabul etmediğim takdirde işsiz kalacaktım. İnşaatlarda ustalık, amelelik yapanlar, ağaçlandırmada çalışanlar, yemekhanede bulaşık yıkayanlar dahil, hepimiz memur kadrosuna alındık.

■ İşçi iken sosyal haklarımız vardı,

memur olduktan sonra bu haklarımızı aldılar. Yılda 2 adet ikramiyemiz kesildi, 2 takım elbise veriliyor; şu an bir takım verilmekte; 2 çift ayakkabı hakkımız bire indi, iç çamaşır, çorap, gömlek haklarımız elimizden alındı. Bu nedenlerden dolayı memur olmamız konusunda olumlu düşünmüyorum.

■ Memur yapılmadan önce haklarımızı arayabiliyorduk. Şu an her türlü hak aramaya siyaset yapmak kabul ediliyor, hiçbir konuda örgütlenmeye izin verilmiyor.

■ Memur yapılmamız konusunda gelip, bizimle konuşulmadı bize herhangi bir seçenek verilmedi.
□ KATILIM - Çalıştığınız iş ortamından ve yaptığınız işten memnun musunuz?

■ Ben heran öğrenci arkadaşlarla yüzyüze çalışıyorum, aslında işimden memnun olmamam için bir neden yok fakat parasal birçok sorunum işimi de etkiliyor. Sonra fazla mesai yapmak zorunda bırakılıyoruz ve 8 saat fazla mesai için 570 TL. ücret veriliyor, bu nedenlerden dolayı iş ortamım ve yaptığım iş pek hoş gelmiyor.

■ Çalıştığım iş biraz riskli, açık vermemek için dikkatli olmak zorundayız. Açık verirse bizden kesmeye çalışıyorlar, bu beni rahatsız ediyor.

■ İş ortamım beni memnun etmiyor. Hiçbir sorunumuzu çıkıp amirimizle konuşamıyoruz.

■ İşimden memnun değilim. Nedeni ben geçimimi sağlayacak parayı burdan alamıyorum. Bu yüzden boş vakitlerimde dışarda, amele olarak çalışmak zorunda kalıyorum.

□ KATILIM - İşiniz dışındaki zamanınızı ailenize ve kültürel etkinliklere ayırabiliyor musunuz?

■ Benim işim burada bitmiyor, boş vakit bulunca inşaatta amele olarak çalışıyorum. Ailemle yeterince ilgilenemiyorum. Kültürel etkinlikler içinse hem vaktim hem de param olmuyor, ama okulda tiyatro, sinema gibi etkinlikler olursa gelmeye çalışırım.

■ Ben iki kızımı okutuyorum. Biri bu sene Ankara dışında bir üniversiteye gitti. Yurda alınmadı, bir akrabamızın yanında kalıyor. Oraya gitmek istiyorum fakat gidemiyorum.

■ Ben ailemle birlikte bir yere gidemiyorum, gitmeye kalkışsam da para yetiştiremem. Fakat siz öğrenciler bizlerin de katılabileceği etkinlikler düzenlerseniz tabi ki bizlerde çok seviniriz. Ailemizle birlikte gelir sizlerin şenliğine katılmak isteriz.

■ Ben daha önce de boş vakitlerimde inşaatlarda amelelik yaptığımı söylemiştim. Ailemle ve kültürel etkinliklerle yeterince ilgilenemiyorum.

□ KATILIM - Sözleşmeli personel uygulaması var mı, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

■ Hayır. Sözleşmeli personel uygulaması işçiyi bir yıllık sözleşme içerisinde çalıştırıp, bir yıl sonra sözleşme bittiğinde işçiyi işten kovan veya angarya yükleme için bir araçtır.

■ Hayır. Sözleşmeli personel uygulaması hakkında bir bilgim yok.

■ Hayır. Burada sözleşmeli personel uygulanacağı söylentisi dolaştı ama aslı çıkmadı. Ben sözleşmeli personel uygulamasının işçiyi daha sahipsizleştireceğini düşünüyor ve bu nedenle benimsemiyorum.

□ KATILIM - Öğrencilerle iletişim kurabiliyor musunuz? Öğrencilerden beklentileriniz nelerdir?

■ Eskiden öğrenci ile her zaman için iletişim kurabiliyordum ama şimdi bir öğrenci ile konuşsan bile işveren siyasi bir neden arıyor. Bu da tabiki bizi rahatsız ediyor. Bu yüzden öğrencilerle tam bir iletişim kurabildiğim söylenemez. Öğrencilerden derslerine çalışıp, bilimsel düşünceyi kavramalarını isterdim.

■ Öğrencilerle iletişim kurabiliyorum. Öğrencilerden beklentilerim halkımıza faydalı olmak için çalışmalarınıdır.

■ Öğrencilerle saygı ve sevgi içerisinde birlikte yaşamak güzel bir şey, bunu sürdürmek istiyorum ve bu konuda karşılıklı anlayış bekliyorum.

■ Ne bekleyebilirim ki zavallılardan.

□ KATILIM - Sendikanız var mı? Sendikalaşma konusunda ne düşünüyorsunuz?

■ Sendikamız yok. Sendika işçinin örgütüdür. Sendikanın olmaması işçiye örgütlenme hakkının verilmemesi demektir. Ama, siz memur statüsündesiniz, diyeceksiniz. O zaman tekrar işçi statüsüne alalım. Sendikamız olmayınca işveren karşısında haklarımızı savunamıyoruz.

■ Hayır. Biz tek başımıza çıkıp, işverenin karşısında sorunlarımızı konuşamıyoruz, haklarımızı arayamıyoruz. Hep birlikte olmamız, sendikalı olmamızı gerektiriyor.

■ Sendikamız yok. Bir çok haklarımızı sendikamız olmadığı için savunamadık. Uzun süredir maaşlarımız artmıyor.

□ KATILIM - Dergimiz aracılığıyla iletmek istediğiniz mesajınız var mı?

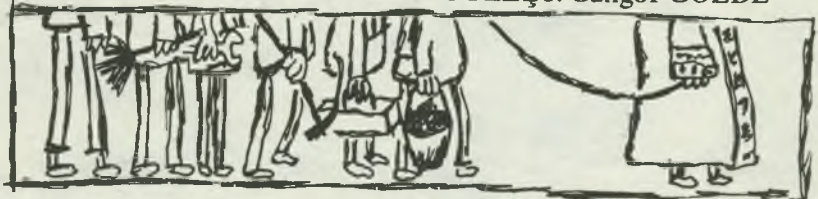
■ İşçiler yakacak olarak ODTÜ'den ağaçların kozalaklarını götürüyorlardı. Üniversitemiz ağaçları şirketlere satınca, şirket benden 1984 yılında götürdüğüm kozalak için 14 bin lira aldı. Kendi yetiştirdiğim ağaçların kozalaklarını para ile yabancından alıyorum.

■ 1966'dan bu seneye kadar hizmet ediyorum. Bu iş ömrümüzi aldı. Ben buraya geldiğimde senin kadardım. Eski bir işçi olarak kamuoyuna duyuruyorum. 20 seneyi dolduran bizleri, yönetim davet etti. Bizde sandık ki bizlere hatıra ve hediye verecekler, fakat bize bir kağıt parçasını uygun gördüler. Şahsen çok üzülüm. Büyüklelerimiz dediğimiz idareciler, yeyip içip eğlendiler. Bizi de sevindirecek birşey verebilirlerdi.

■ Ben eski haklarımın iadesini istiyorum. İkramiye, takım elbise, çorap gömlek vs. vs.

■ Ben altı çocuk babasıyım. Aldığım 71 bin lira, Derginiz aracılığıyla zam isteğimi duyururum.

SÖYLEŞİ: GÜNGÖR GÖZDE

"Ben yalnızca barışsever değil, bir barış savaşçısıyım. İnsanlar savaşa savaş açmadıkları sürece hiçbir şey savaşları ortadan kaldıramaz. Büyük ülkelerin mücadelesi önce küçük, ama yürekli bir azınlıkla başlatılır. Barış gibi inandığımız bir dava uğruna ölmek, savaş gibi inanmadığımız bir şey uğruna acı çekmekten daha iyi değil midir?"

Albert EINSTEIN

BARİŞ

Hüseyin BAYER

Barış... Bugün bütün dünyadaki insanlar, barış mücadelesinin sıcaklığını yaşıyorlar. Barışa olan özlemlerini şu yada bu şekilde dile getiriyorlar. Dünyanın her yanında halklar "savaşı ve sömürsüz bir dünya" istemlerini daha kitlesel bir biçimde savunuyorlar. Barış mücadelesi, bütün dünyada renk, din, dil, ırk ve siyasi inançları farklı insanlardan oluşan en geniş birlikteliğe sahip bulunuyor. Çünkü barış, sokaktaki adamın, evdeki annenin, fabrikadaki işçinin, okuldaki öğrencinin sorunudur.

Dünya gençlik hareketi de kalıcı bir barış için üstüne düşen görevi yerine getiriyor. Tüm dünyada demokratik gençlik örgütleri, oldukça geniş çapta genç kitleleri bir araya getiren gençlik ve öğrenci festivaleri, imza kampanyaları, konferanslar ve protesto yürüyüşleri düzenliyorlar. Çünkü barışseverler barışın korunması için savaşım vermenin gerekliliğine inanıyorlar ve aynı şekilde dünyamızı ancak bu kararlılığın kurtarabileceği umudunu da yitirmiyorlar.

İlk atom bombasının bundan kırkiki yıl önce Japonya'da kullanılması insanları üzerinde kullanılmasıyla sonradan ortaya çıkan vahşet tablosu, bilim adamlarını derinden etkilemiş, ilk kez kapsamlı ve örgütlü bir barış mücadelesi düşüncesi gelişmiştir. İşte bu amaçla, Joliot Curie, C.C. Powell gibi nükleer fizikçilerin öncülüğünde kurulan "Dünya Bilim İşçileri Federasyonu" bunlardan bir tanesidir. Bu örgüt halen çalışmalarını sürdürmektedir. İlk atom bombasının kullanılmasıyla sonradan bugün gelinen aşama çok

daha korkunçtur. Bilimadamları olası bir nükleer savaşın yine olası sonuçlarını araştırmakta, duyurmaktadır. Bu araştırmalardan bir kaçına göre bugün yeryüzünde yaşayan 5 milyar insanın her birinin payına düşen 3 ton TNT değerindeki nükleer gücün varlığı dehşet vericidir. Şu anda varolan nükleer silah depolarının dünyamızda yaşayan insanların 50 katını ortadan kaldırmaya yeterli olacağı hesaplanmıştır.

Artık cephe ve cephe gerisi diye bir kavram yoktur, konvansiyonel silahların hedefi tüm insanlıktır." İnsanlık tarihinin geçmiş 5500 yılında 14000 den fazla savaşta yaşamalarını yitirenlerin sayısı bu günkü dünya nüfusuna eşittir. "Oysa bugün olası bir nükleer savaşta yaşamalarını yitirenlerin sayısı da aynı olacaktır? Sorun yaşamsaldır, sorun sağ kalabilme sorunudur. Önümüzde tek bir seçenek vardır: Kitleselleşerek barışın korunması... Çünkü duraksamak yarınların yıkımı olacaktır .

Tarih tanıktır ki, silahlar, savaş hiç bir zaman ortadan kaldırmadığı gibi, yeni dehşet dengelerinin, daha büyük kırımların habercisi ve uygulayıcısı oldu. Oysa savaş ve savaşla ilgili düşünceleri bile ortadan kaldırmayacak, yalnızca halkların bilincidir. Barışın en büyük güvencesi de halklar arasındaki karşılıklı güvenin sağlanması olacaktır. Asker çizimleri ve tanklar hiç bir zaman ve hiç bir şekilde barışın güvencesi olmadı. Eğer bu mümkün olsaydı, bugün barış her zamankinden daha fazla güvence altında olurdu. Fakat ne yazık ki günümüzde dünyanın dört bir yanında sıcak ve soğuk sa-

vaşlar halkları halen tehdit etmeyi sürdürmektedir.

Bugün televizyon, basın ve kitle iletişim araçlarıyla kitlelere savaşın kaçınılmaz olduğu empoze edilmeğe çalışılırken, "Rambo" gibi sözde kahramanlar yaratarak bireysel teröre zemin hazırlanıyor ve dolayısı ile savaşmak dürtüsünün zaten insan da varolduğu imajı yaygınlaştırılıyor. Oysa savaş insanın doğasına aykırıdır, çünkü insan yıkıcı değil yaratıcıdır, üretkendir. İnsan emeğinin binlerce yılda ortaya koyduğu uygarlıkların varlığı bunun kanıtıdır. Bunların bir anda bir tek bombayla ortadan kaldırılmasına, emeğe ve yaratıcılığa saygısı olan hiç kimse gözyumamaz. Çünkü savaş yalnızca emeğin değil, emeğin yaratıcısı insanın da düşmanıdır.

Halkların bağımsızlığı, egemenliği ve kendi kaderlerinin tayin hakkının da güvencesi demek olan barış, günümüzde yerini korkuya, kavgaya, kuşkuya, tehdiye bırakmaktadır. Kendisini dünya jandarması olarak gören ABD-emperyalizmi, sözüm ona terörizmi cezalandırmak amacıyla Libya'ya açık bir saldırı düzenlemiştir. Oysa gayet iyi bilinen şeyler de var." 1946 yılında İsrail'de kurulan üç terör örgütü bizzat ABD tarafından organize edilmiştir, bunlar Manahem Begin başkanlığında "Argon", İzak Şamir başkanlığında "Svayli Umim", "Stern" terör örgütleridir. 254 çocuk ve kadının öldüğü "Teyr Yasin" suikasti bu katil terör örgütlerince gerçekleştirilmiştir. "ABD bugün bile bu olayı inkar edemezken, terörizmi cezalandırmak gibi bir bahaneyle başka bir ülkenin topraklarına saldırmasının ardında başka nedenler aramak gerekmektedir. ABD dünyada halen estirilmekte olan soğuk ve sıcak savaş rüzgarlarının tek sorumlusudur. Nikaragua'da Sandinist hükümetin devrilmesi için Honduras'da kiralık askerlerden oluşan çetecileri desteklemesi, İsrail'in Sabra ve Şattilla kamplarında gerçekleştirdiği açık soykınma gözyumması, El-Salvador, Şili gibi ülkelerde yönetimi silah zoruyla

ellerinde tutan yöneticilere tam destek sağlaması bunun en belirgin örneklerindendir. "ABD'nin siyasi amaçlarına ulaşmak için tam 215 kez askeri güce başvurusu, 19 kez nükleer silah kullanmak tehdidinde bulunması" halkların bağımsızlığının ve egemenliğinin ne derece güvencede olduğunun da göstergesidir..

Savaşları, beraberinde getirdiği açlık, ölüm, hastalık, yoksulluk vb. ile değerlendirmek, yalnızca buna dayanarak duygusal bir tepki geliştirmek barış mücadelesinin çeşitliliğini sınırlandırır, özünü kaçırmamıza neden olur. Bunun içindir ki ana sorunumuz savaşların temel nedenlerini ortaya koyabilmek, onların tesadüflere bağlı, kendiliğinden gelişen bir olgu olmadığını göstermek olmalıdır. Bilimsel dünya görüşü-

şüne sahip insanlar bu yolda barış mücadelesinin önünü açan, boyutlandıran açıklıklar kazandırmışlardır. Saldırgan savaşları ve silahlanma isteği tekelleri burjuva düzenlerinden ve savaşın temel nedenlerinin de sınıf çelişkilerinden kaynaklandığını kanıtlamışlardır. Çünkü halkların canı, emeği, kanı pahasına da olsa savaşlar, çok uluslu silah tekellerinin varlık nedenidir. Savaş, egemen sınıfların sömürgeci politikalarının bir uzantısı olup, egemenliğini pekiştirmeğe, korumağa yöneliktir. Çok uluslu tekellerin sözcüsü bulunan Reagan yönetiminin şu sözleri, kimlerin barış dostları olduğu konusunda kafaları aydınlatmaya yetecektir. "Barıştan daha önemli şeyler vardır."

Dergimiz, amatör müzik topluluklarının çalışmalarını duyurabilmeleri amacıyla, ilk sayısından itibaren söyleşiler yapacaktır.

Bu sayımızda tüm üyelerini ODTÜ'lü öğrencilerin oluşturduğu GRUP PAN ile yapılan söyleşiyi yayımlıyoruz.

Müzik konusunda, değişik görüşleri yansıtabilmek amacıyla yapılacak bu söyleşileri gelecek sayılarımızda da sürdüreceğiz.

GRUP PAN: MÜZİK EVRENSELDİR

Yaptığımız karşı koyma müziği

KATILIM — Bir araya nasıl geldiniz? Grubunuzu oluşturmada temel etmenler ve amaçlarınız nelerdi? Nasıl bir müzik oluşturmaya çalıştınız?

GRUP PAN — Grup Pan olarak gerçek anlamda birlikteliğimiz, 1985 yılı sonlarına rastlar. Daha önce ODTÜ bünyesinde oluşturmaya çalıştığımız çok sesli müzik korusu çalışmalarını sırasında tanıştığımız arkadaşlarla, gerek müziksel, gerekse yaşam felsefesi olarak anlaşıyor olmamız bizi ortak bir çalışmaya itti. Bir süre sonra bazı grup üyelerimizin çeşitli nedenlerle ayrılmak zorunda kalmasıyla, çalışmalarımızı 4 kişi sürdürdük. Bu çalışmalar sırasında, ODTÜ bünyesinde ve dışında çeşitli dinletiler sunduk. Geçen süre içinde, somut bir müzik türü doğrultusunda çalışmalarımızı yönlendirmemiz gerektiğine karar verdik. Sonuçta, çeşitli ulusların halk müziklerinden derlemeler ve düzenlemeler yaparak, gerektiğinde çok sesli müziğe uyarlayarak kendi biçimimizi oluşturma konusunda görüş birliğine vardık. Şu anda Latin Amerika halkı melodileri ve kendi bestelerimiz üzerinde çalışmalarımız sürüyor. Tolga arkadaşımızın da aramıza katılmasıyla, daha verimli ve başarılı bir çalışma sürecine girdiğimize inanıyoruz. Şunu da belirtelim ki, biz bir vokal grubuz ve bizim için ilk olarak çok enstruman ve

kendi sözlerimiz ile oluşturduğumuz bir müzik geliyor. Vokale önem veriyoruz ve insan sesinin en iyi enstrumanlardan biri olduğuna inanıyoruz.

KATILIM — Çeşitli ulusların halk müziklerinden derlemeler yaptığınızı söylediniz. Sizi etkileyen sanatçı ve topluluklar oldu mu?

GRUP PAN — Mimarlıkta yaptığımız ilk dinletide hiç Latin yoktu. Cat Stewans, İngiliz Folk, Simon ve Gurfunkel çalıp söylüyorduk. Daha sonra Elektrik Bölümü'nde olan dinletimizde INTI-ILLIMANI çalmaya başladık. Inti bizi çok etkiledi. Çok seslilik, çok armoni yapı olarak halkların benzerliği, kültür benzerliği bunun nedeniydi. Ayrıca dünyada en sağlam temeli olan müziklerin halk müzikleri olduğuna inanıyoruz ki, ilahiler, ağıtlar, blues bunu en güzel örnekleridir.

Inti'yi örnek almamızdaki neden, toplum için müzik yapmalarıydı ve bizim de yapmak istediğimiz buydu. Onları kendimize yakın hissediyoruz. Kısaca, Inti'den etkilenme nedeni, yalnızca yaptıkları müzik değildi, öncelikle onların felsefelerinden ve yapmak istediklerinden etkilenedik.

Bu arada, kendi halk müziğimize de yöneldik. Özetle, müzik olarak, insan sesi, çok seslilik ve akustik aletler (halk müziğindeki aletler)

diyoruz. Ve yaptığımız müzik, yalnızca aşk şarkıları söylemek değil, her şeyi söylemek, kafamızdaki düşünceleri diğerlerine aktarabilmek de istiyoruz. Yaptığımız, isyan, karşı koyma müziği... Ve gerçekte şu ana kadar olan bestelerimizde, hep bu karşı çıkış var.

KATILIM — Müzikte, ulusallıktan ve ulusallıktan evrenselliğe geçiş hakkında ne düşünüyorsunuz?

GRUP PAN — Hiç bir şeyde ulusallaşmaya inanmıyoruz. Bir insanlık kültürü vardır. Bu nedenle de müzikte şu kültürü devam ettirmek diye bir şey söz konusu olamaz. Biz gerçekte, ulusallık ve evrenselliği ayırtmanın karşındayız. Yaşadığımız sorunlar yalnızca bizim değil, hepimizin, herkesin. Yaşadığımız baskılar, mutluluklarımız, üzüntülerimiz, sevinçlerimiz hep ortak. Bu nedenle herşey evrenseldir.

Gitann sesi evrenseldir ve söylemek istediklerimizi biz onunla söyleyebiliyoruz. Saz ile klasik müzik yapılabilir. Amacımız bütün otantik aletleri evrenselleştirebilmek.

Örneğin saz ile cello'yu birlikte kullanarak bir müzik yapıyor ve bu harika. Bunlar öylesine farklı kitlelere ait ki gerçekte. Bir de, kanun arp gibi çalınabiliyor. Bütün bunlar, dünya halk müziklerinin bir benzerliği olduğunu gösteriyor, daha da geniş anlamda evrenselliği.

Ayrıca biz, ezilenlerin müziği, şunun müziği bunun müziği denmesine de karşıyız. Bu da ulusallaşma için neden değil. Çünkü örneğin, hapishanede insanların olması, acı çekmeleri, direnmeleri yalnızca bize özgü değil. Dünyanın pek çok yerinde var. Ve oradaki insanlar da aynı acıları, dirençleri paylaşıyorlar. Bu da evrensel, elbette bunun için yapılan müzikte evrensel olacaktır.

Rock and Roll halk müziği midir? Diyelim ki değil. Ama evrenselliğe ulaşabiliyor. Kimisine gürültü gelebilir bu müzik ama evrenseldir. Müzik bir bütündür. Elvis Presley'i atamazsınız. Eğer Rock and Roll olmasaydı, pek çok müzikte bugün olmazdı. Diğer müzik türlerini silmemek gerekiyor.

Türkiye'de halkın % 80'i arabesk dinliyor. Bu nedenle biz bu müziği bir köşeye atamayız. Oysa bu müzik son derece yapay. "Ama neden dinleniyor"? İlk olarak bizim insanımız kendi kendine acı çektiirmeyi seviyor, yani "şark mazoizmi". Bir de genellikle basit ve alışıktı. Oysa gerçek anlamda arabesk kültür kaliteli ve tarihin pek çok döneminde etkileyicidir. Örneğin İspanya'yı etkilemiştir. Bu nedenle yapılması gereken bu müziği bir kenara atmak değil, değerlendirmeye çalışmaktır.

KATILIM — Biliyorsunuz ülkemizde azımsanmayacak sayıda müzik topluluğu nitelikli müzik yapma çabasında. Siz bu çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

GRUP PAN — Bu noktada çok önemli bir konu başlıyor. Türkiye'de müzik. Bizce hiç kimse potansiyeli tam olarak kullanmıyor, yapabileceklerini yapmıyor. Kimse gerektiği kadar çabalamıyor.

Türkiye'de pek çok yeni müzik yapılıyor. Bunlar, değişik şeyler yapma çabası. Amaç güzel. Ayrıca müziğimizin geliştiği de bir gerçek. İnsanlara eninde sonunda taklit etmekten vazgeçmek zorunda kalıyorlar. Çünkü buna zorunkular...

KATILIM — Müzik kültürü insanlara verilmeli mi sizce?

GRUP PAN — Elbette gerekli, ancak bizim bunu yapabilmemiz için 10 fırın ekmek yememiz gerekiyor. Bunu yapmak çok zor.

Bir parça yaparsın, onu burada bir köyde çalarsın, insanlar hoşlanır, ya da İngiltere'de çalarsın, onlar da beğenir. Çünkü kendilerine yakın birşeyler bulmuşlardır. Onlara verilen bir mesaj vardır, ya da onların yaşadıkları birşeyler.

KATILIM — Klasik müzik konusunda görüşleriniz nelerdir ve klasik müziğin evrenselliği hakkında neler düşünüyorsunuz?

GRUP PAN — Evrenseldir. Çünkü hemen her toplumda bu müziği dinleyen zevk alan insanlar var. Müzik, herkese bir şey vermek zorundadır, veremez de. Ama bir kısmını vermesi onun evrenselliğini sağlar. Ayrıca klasik müzik, halk ezgilerine halk müziğine dayanır. Chopin'in, Liszt'in hemen hemen bütün eserleri halk ezgilerine dayanır. Klasik müziğin bu denli evrenselleşmesinin bir nedeni de çok sesli olusudur. Bizim müziğimizin bu durumda olmasının nedeni de çok sesli olmayışına dayanır. Göçebe bir toplumumuz ve bunu yapamadık.

Klasik müzik bestecilerinin hep saraylarda yetişmeleri bu müziği saray müziği yapmaz, ya da toplumun bir kısmına bu müzik maledilemez. Bir sanatçı için, çalışma koşulları, bulunduğu yer, üretkenliği ve başarısında etkindir.

HOŞ GELDİN

Hoş geldin!.

Kesilmiş bir kol gibi

omuz başımızdaydı boşluğun...

Hoş geldin!

Ayrılık uzun sürdü.

Özledik.

Gözledik...

Hoş geldin!

Biz

biraktığın gibiyiz.

Yalnız ustalaştık biraz daha

taşı kırmakta,

dostu düşmandan ayırmakta...

Hoş geldin,

Yerin hazır.

Hoş geldin.

Dinleyip diyecek çok.

Fakat uzun söze vaktimiz yok.

Yürüyelim...

SEVGİ SOYSAL'I ANIYORUZ

Onbir yıl oldu O'nu kaybedeli. Bir baskı döneminden çıkarken, 12 Mart döneminin izlerini taşıyan romanlarını okuyoruz şimdi.

15 yıllık yazarlık yaşamı süresince, birçok ödül ve ceza alan Sevgi Soysal, 12 Mart'ın işkence tezgahlarında tüketti ömrünü. O'nun anısında tüm toplumcu-gerçekçi yazarları saygıyla anıyoruz.

KATILIM — Son olarak neler söylemek istersiniz.

GRUP PAN — İnsanlar müzik yaparlar istiyoruz. Ama bunun kendi müzikleri olmasını da istiyoruz. Son derece basit, kötüde olsa değişmeyi geliştirmeyi düşünsünler, kendilerinden birşeyler katsınlar. İnsanlar girişimci olsunlar ve benim diyebilecekleri şeyleri yapsınlar.

Ayrıca bu çabanızı destekliyoruz. Bu dergiyi çıkardığınız için örnek oluyorsunuz. Başarılar.

KATILIM — Biz de söyleşi için teşekkür ediyor ve çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Röportaj: Zehra KOÇ

Uluslararası 33. Berlin Film Festivali'nde, festival jüri özel ödüllü Gümüş Ayı'da içinde olmak üzere 4 ödül alan, dünyanın çeşitli şenliklerinde buna yenilerini ekleyen, Los Angeles Olimpiyatları'nda gösterilen, Türkiye'deyse 1984'de Danıştay kararıyla sansürden çıkıp yerel yönetime takılan Hakkari'de Bir Mevsim, belki de güncelliğinden yitirmiş olarak gösterime girdi. Sinemanın düzenlemelere yenik düştüğü, kaynak ve ilgi sıkıntısı çektiği, eğitimlerin iç ve dış tekellerce kırıldığı, başı boş video pazarı karşısında sinema salonlarının kapandığı,

kendi kalıplarına sokmaya çalışarak ne de tarafsız bir kamerayla, yörenin doğal halini destansı bir bütünlüğe dönüştüren film, onunla özdeşleşmemize, acımamıza, pay çıkarmamıza engel olmaya çalışıyor. Köyün çocukları okulda yaşamları demek olan birkaç sözcüğü sayarken bile, duyduğumuz, yalnızca, sevimliliğe ya da zavallılığa acımak değil neye uygulandığımızı bile bir süre düşünmeden bulamadığımız bir sorudur, belki de filmin tümü gibi.

"Hakkari'de Bir Mevsim" Ferit Edgü'nün "O Hakkari'de Bir Mevsim" romanından Erden Kral'ın bir uyarlaması. Yönetmen, senarist (Onat Kutlar) ve yazar birlikte çalışmışlar. Kabaca, bir aydın iç çatışması diye özetlenebilecek "O" romanının teması filmde de hakim. Ferit Edgü yörede gerçek bir sığınluluğu yaşarken bir tür manzum anlayışla yazılan roman, Pırkanis köyünün, küçük burjuva aydınlığından rahatsız olan öğretmeninin günlüğü gibi kaleme alınmıştır. Roman boyunca süren iç çatışmasının yanında, görsel olanakla yöre kültürü de öne çıkıyor. Zazi'nin dramı, nendense çocukların okuldaki hali gibi

menin açısından böyledir. Bu kendine karşıt çerveye geçirdiği süre boyunca, onun kendini bulmaktan çok, kendini nasıl bulamayacağını öğrendiğini izliyoruz.

Filmde belli bir serüvenin anlatılmayıp kişilikler ve yöre üzerinde odaklaşılması, egzotik olabilecek görüntülerin olabildiğince altının çizilmemesiyle de, ortaya etkili, soru sormayı ve sordurmayı başaran bir sinema dili çıkmış. Bembeyaz dağların eteğindeki birkaç haneli köy, içine kapalı yaşam, Halit, Zazi, bebeler hep birden bir ağıt gibidirler. İddialı çözümler önerilmez. Böylece film bitişe dek kendi halindelik, hatta duygusuzluk olarak algılanabilir; yöreden ayrılrken çocuklara "Benim için doğru olan sizin için doğru değildir... sizler karın üstünde yalnayak yürüyüp ölmeyenlerdensiniz." diyen öğretmen aydının çıkış noktası alınmasına karşı olunabilir. Ancak film bunların tersini de içeren, başarılı bir çalışmadır. "Bir film, gösteriden sonra, insanı iki gün düşündürüyorsa o film iyi filmidir" diyen Kral'ın filmi kendi sınıflamasına girmeye hak kazanıyor.**

“ALÇAK GÖNÜLLÜ” DENEME 4 YIL SONRA TÜRKİYE’DE

devlet yapımcılara fon açarken sansürün aynen korunduğu, buna karşın bir teknik ve anlayış gelişmesinin yaşanabildiği bir zamanda,

Gecikmesi de gözönüne alınınca, Hakkari'de Bir Mevsim dengeli ve çok güzel görüntüleriyle (Kenan Ormanlar), çarpıcı ama yalın anlatımını aksamaksızın yansıtan tempo ve kurgusuyla, görüntünün önüne geçmeyen müziğiyle (Timur Selçuk) en başta iyi bir film olarak insanı etkiliyor. Konusunun gerçekliğini ne

izleyiciyi alışlageldik anlamda duygusal tepki göstermeye iten sahneler dışında, günlük yaşam titiz ancak süslemeci olmayan bir ayrıntıcılıkla veriliyor. Bir bölümü tiyatrocular, bir bölümüyse yöre halkından insanlarca canlandırılan kişiler başlarıyla birer kişiliğe dönüşüyor, gece ziyaretleri, bilinmezliği ve umutlarıyla kaçakçı Halit (Erkan Yücel) gibi. Köyün yalıtılmışlığı ise bir kabus gibi, ama bu aynı zamanda kendini arayan bir insan olan öğret-

Cem DEVECİOĞLU

* Onat Kutlar, Videosinema, Yaratıcıları "Hakkari'de Bir Mevsim"i anlatıyor sayı 3, 1984, sf. 15, "Bu film bence, Türk sinemasında alçakgönüllü bir denemedir."

** Aynı yazı; sf. 17, "Öyle bir film yapayım ki, bu film zamanla, zaman geçtikçe seyircinin içine otursun, çörek lensin ve seyirci onu sürekli düşünün, etkilensin istiyorum. Sinemacının her şeyden önce, o ülkenin halkını, iç ritmini yakalaması gerekir. Ben halkımın, halk kitlelerinin duygusunu yakalamaya çalışıyorum."

Dost Kitaplar

"İNANIYORUM Kİ BİZ KAZANACAĞIZ"

Orijinal adı "İnanmaya Cüret" (Audacity to Believe) olan "İnanıyorum ki Biz Kazanacağız" belgeseli, İngiltere'de tıp öğrenimi görmüş, Şili'de ise plastik cerrahi üzerine ihtisas yapmak üzere bu ülkeye gelmiş genç bir doktorun Allende'nin devrilişi dönemine rastlayan anılarını anlatır.

"İnanıyorum ki Biz Kazanacağız", bir roman sürükleyiciliğinde ve bütünlüğünde olmasına karşın, kesinlikle bir roman değildir. Kitabı çarpıcı kılan en önemli noktalardan biridir bu. Ancak, Şili'de Allende'nin devrilmesi ve onun yerine geçen, hala da diktatörlüğünü sürdüren general Pinochet faşizminin, mazlum Şili halkı üzerinde Nazileri bile neredeyse utandıracak baskı ve zulüm denemeleri yaptığı çeşitli sanat ürünlerine konu edildi. Gerek sinema, gerek roman ve gerekse şiirle, Şili'de yaklaşık 13 yıldır yaşanan insanlık dışı koşullar, bu ülkenin dışındaki insanlara taşındı. Kitapta da yer verilen "Church" raporları, hiç bir kuşkuyla yer vermeden, en somut biçimde bu ülkede yaşanan baskıyı ve işkenceyi anlatmak için yeterlidir. Zaten kitabın yazarı, Şili üzerine bir kitap okumak isteyenler için yeterli kaynağın bulunduğunu kendi amacının ise Şili'deki faşist darbeyi anlatma olmadığını belirtir.

Kitabı asıl çarpıcı kılan unsur ise, yazarının Şili'ye hareketinden önce koyu ka-

tolik olmasıyla, Şili'den ülkesine dönerken de katolikliğinden bir şey yitirmemiş olmasıdır. Aradaki büyük ayrım ise, giderken "apolitik" olan Shelia Cassidy'nin dönüşünde politize olmasıdır. Nitekim hala İngiltere'de yaşayan yazar, Şili dayanışma komitesi'nin İngiltere'deki başkanlığını yapmaktadır. Sheila Cassidy, toplumcu düşünceyle uzak, yakından ilgilenmediği halde, salt gördükleri ve yaşadıklarıyla bilimsel düşünme katoliklikle bağdaştırılabilecek, karşılaştıracak bir bilinç yüküyle İngiltere'ye dönmüştür.

İşkence, baskı, açlık, yoksulluk ve tüm insanlık dışı uygulamalar ve yaşananlar kişiyi varolan düzene karşı "başkaldıran insan" yapabilir. Ezilen halkın mevcut iktidarlardan yakınması da buna dayanır. Ancak, her ezilen kitlenin "devrimci", "ilerici" ve dahası "toplumcu" olduğu ya da olacağı geçerli bir kural değildir. Ezilen kitleler, yaşam koşulları gereği yakınma içindedirler ve bu da "zahiri" bir devrimcilik ortaya koyar, ama bu devrimcilik, varolan iktidarın "aldatmaca ödün" vermesiyle, bir anda "mülkiyet" savaşımına dönüşebilir. Yani, Shelia Cassidy'nin Şili askerlerinden gördüğü işkenceler sonucu, katolik-

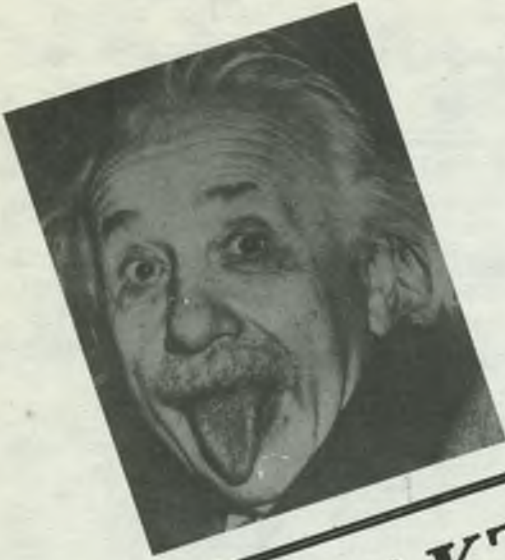
likle bilimsel düşünme karşılaştırdığını söyleyebilmek güçtür. Sıradan bir insan olarak Shelia Cassidy, Şili'de yaşadığı insanlık dışı koşullar için lanet okuyup, Şili'deki rejimi kötüleyen bir belgesel yazabilirdi. Oysa Şili'yi kötülemek yetmemektedir. İnsan olan her kişi kötülemek durumundadır zaten. Bir de "işkence" görmüş olmak, kötülemeye "doğal veri" oluşturmaktadır. Ama Shelia'nın bağışlayıcılığı, katolikliğinden; değiştirme özlemi de bilincinde olmasa da, toplumculuğundan gelmektedir. Kuşkusuz bu kadar basite indirgenemez kitap. Ama şunu da söylemek gerek: Şili'de uygulanan faşizmi yansıttığı için okunmamalı kitap, çünkü kitapta, Şili'de uygulanan baskının o denli ufak bir bölümü anlatılmaktadır ki, o açıdan bakıldığında Şili kendini bağışlayabilir bile.

Gencay Şaylan'ın yetkin çevirisi, kitabın kolay okunur olmasını sağlıyor. Kitabını şiirler ve ayinlerle süslemeye özen göstermiş olan Sheila Cassidy'e rağmen, hapishane koşullarına rağmen kitabın çevirisini Gencay Şaylan büyük bir başarıyla yapmış. Hem bir belgesel, hem de sürükleyici bir roman olarak okunacak bir kitap. Tüm ODTÜ'lü arkadaşlara öneriyoruz.

Özlem KAVAK

Dursun GÜLEÇ

RADYOAKTİF BİR DENEME

Ne garip bir çağda yaşıyoruz" demiş Einstein, "Bir önyargıyı değiştirmek, bir atomu parçalamaktan daha zor." Ben hiç atom parçalamadım ama önyargılarla uzun süre boğuşmak zorunda kaldığımda, beynimin atomlara ayrıştığını sanırım. Bilerek, bilmeyerek ve inatla önyargılı olabilir insan. Bilgi eksikliği, duygusal düşünememek ve gelecekteki olguların etki alanlarında, ne kadar doğal bir "önyargılar" karmaşası yaşanır.

Laboratuara kapanıp kalmayan bilim ve bilim adamı, sokakta, otobüste, gazetemizde, evde gülleryüzle çıkar karşımıza. Bir fizikçinin "Ne garip bir çağda yaşıyoruz ve şöyle-böyle oluyor...." demesi, onu bana daha çok yakınlaştırır. Yine onun evlerimize armağan ettiği elektrik ışığı altında daha iyi seçebilirim onun yüzünü. Bu ses insana bir makina ak-

samı veya silahtan daha çok nüfus eder, ve ona bilimi sevilesi ve onurlu bir alan olarak sunar. Bu tür kavrayış ve davranışın dışındaki "bilimsel" tavır ve olabirlikler, olsa olsa "bilimin teknisyenliğidir" ancak.

Verilen işi, görevi yapan ve bunun sorumluluğunu taşımayan ve bunları tekniyen. Laboratuvar koşullarında olabilecek şeylerin, "görev vericilerin" yaşama geçirme arzularını yerine getirmekle, ne bir nükleer silahın, ne çevre kirlenmesinin sorumluluğunu hissetmez teknisyen. Laboratuvarında teknisyen, sokakta bürokrat olarak davranması ise teknisyenin yegane yanımasıdır hayata. Sorumluluğun sorumsuz tavrı, sokakta bir bürokrat olarak pekala saldıracaktır insanlara.

Kimilerine göre, belki de Einstein "Ne garip bir çağda yaşıyoruz. Atomun bile anarşisti var. Sallandıracağın birkaç atomu..." diye getirmeliydi sözün ardını. Atomun boyuna göre ipi olanın radyasyona karşı da "hasere ilacı" vardır herhalde...! Ça-

ya ve diğer maddelere sıkıp arındırmamızı önerebilirler pekala. Ama bir sosyal bilimci olarak ben bunu önermem, böyle bir "yetkim" yok. "Yetki" sözcüğü benim ağzımda yitirir değerini, sıradan bir sözcük olur. Bu ancak bilimde teknisyen, sokakta bürokrat olanın yapabileceği bir "erdemşov"dur.

Önyargılar radyasyon gibi olsa, belki daha kabul edilebilir şeyler olurdu. Gün geçtikçe azalır, tükenir ve bir zaman sonra, başka tahribata yol açmamak üzere dağılırdı bir sis bulutunca. Herşey siyah ve beyaz mıdır satranç tablası gibi? Ya da gri midir özlenen (?) bir uzlaşma rengi olarak. Ya kim düşünebilir ekmekten un üretmeyi? Bu ters işlemde, hiç "varolmuş-yaşamış" olur mu insan? Bir kentin en yüksek damlarından atlayarak buğday başakları, kök salabilir mi toprağa? Taştan bal yaptığını savlayan arı, evrim polisine kanıtlayabilir mi soyunu?

Sanırım Churchill'in sözüdür: "Uçurtma rüzgara kapıldığı için değil, rüzgara karşı uçuğu için yükselir.

"Aksini savunmadık biz de. Görünmez yazılar mı yazar göğe uçurtmalar, büyüünce okunabilen, şiire benzer şiir değil yazılar.

Giderek daha da ileri, günlerden birgün VAROLMANIN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ'ni yazdı ilah KUNDERA. Dedi ki: "Yoktur iyilik ve kötülük, siyah-beyaz ve gri, haz ve acı, cümle ikilemler "dost ve düşmana" çıkmaz, diye geldi sözün ardı, "Ey okuyanlar! Bölümler arasında sırtışmaları affet! Bilmezler çünkü ne ettiklerini. Zira biz yazdık bölümleri, sırtışsın diye onlar..." Olabilir, taraftarım Eskimoların dondurma üretip yemesine, zevkli buluyorlarsa eğer... Bir çocuksu yanı olmalıdır yaşamın, her yerde zevkli olabilir uçurtmalar ve dondurma. Sindiremem fakat satıcının büyük hazzını ve Arabistan'a soba satan sobacıyı.

Dilini çıkarmış resmidir Einstein'ın yaşamındaki çocuksu yanı. Hiç bir teknisyen-bürokrat böylesi ciddiyete gelemmez ve kırılacak sanır o acımasız onuru. Çelik gibiyse ancak kırılabilir birşey, plastiğe zeval olmaz fakat.

Üzülmeysin ben de prob olmuştum.

Halis Akder

Filmin ilk yarısını beğenmediniz
herhalde.. Yine sınıf boşalmış..
You are too young to pass.

Fikret Görün

Biliyormusunuz artık devamsızlık-
tan da kalınıyor. Başka zaman has-
talanın,yarın sınav var.

Tercan Baysan

Ay çocuklar bu STUDY çok şeker.

Nuran Hortaçsu

Kardeşim burası Türkiye. Burda in-
sanların genetik yapılarını DNA'lar
belirleyemez. Burada herşeyi ANAP
belirler.

Bir Hocamız

SANTRANÇ TAN BAŞKA
HERŞEY KOMÜNİZME
HİZMET EDER !

Karikatür: Murat ÖZMENEK

Satranç hariç herşey , komünizme
hizmet eder.

Yahya S. Tezel

Bakmayın öyle, ben çok hergele-
yimdir. İşletmeci hergele olmak zo-
rundadır. Zaten iş yaşamına atılınca
görürsünüz; önünüze çıkan bütün ka-
dınlar orospu, bütün erkekler peze-
venktir.

Muhan Soysal

WHY?

Olayın ODTÜ İşletme Bölümünde geçtiği ri vayet edilir.

Öğrenciler sayfalar dolusu notları son bir kez gözden geçirip, kaşla
gözle ittifaklarını sağlamlaştıırken, hoca sınıfa girer.

– Tek bir soru soruyorum arkadaşlar, der.

– WHY?

Herkes kaleme kağıda sarılıp döktürmeye başlar. Sınavdan bir gün
sonra merakla beklenen sonuçlar açıklanır. Durum gerçekten vahimdir.
Bir "100", bir "70" dışında bütün kağıtlar "0" almıştır.

100 alan kağıtta sadece, büyük harflerle bir "WHY NOT?" 70 alan
kağıtta ise, BECAUSE... yazılıdır.

ASILIN KÜREKLERE ARKADAŞLAR...

Yumuşak hoca, haşin hoca ayırımı doğru mudur, bilinmez ama Fizik
Bölümü'nün "haşin" hocalarından biri öğrencilerini canlarından bezdir-
mişti. Finaller gelip çatığında yine herkes dökülüyordu. Ağızlarıyla kuş
tutsalar da geçemeyeceklerini bildikleri için, finalde hocaya bir oyun
oynamaya karar verirler.

Sınav günü hoca anfiye girdiğinde bir öğrenciyi kürsüde elinde kalem-
le sabit bir noktaya bakarken görür.

– What is happening çocuklar? diye sorduğunda,

– Hocam arkadaş finale çalışırken tırlattı. Sınıfı deniz, kalemi de
olta sanıyor, deder.

Hoca telaşla,

– Birkaçınız arkadaşınızı hemen revire götürsün, dediğinde arkadan
bir ses yükselir.

– Asılın küreklere arkadaşlar, fırtma kopmak üzere.

DİRİLİŞ KİTAPEVİ

DİRİLİŞ KİTAPEVİ'NDE ARADIĞINIZ PAHALI
BULDUĞUNUZ İÇİN OKUYAMADIĞINIZ DERGİLERİ,
KİTAPLARI, AFİŞLERİ, BROŞÜRLERİ, İSTEDİĞİNİZ
HER ÇEŞİT MATBUATI UYGUN FİYATLARLA
BULABİLİRSİNİZ.

SATMAYI DÜŞÜNDÜĞÜNÜZ KİTAPLARINIZI YİNE BİZ
ALIRIZ.

ADRES: KIZILAY GÖKDELEN ARKASI KARANFİL SK.
BİRLİK İŞ MERKEZİ 5/11 KIZILAY / ANKARA

ODTÜ HABER ODTÜ HABER ODTÜ

DDGF ODTÜ'DE

Geçtiğimiz Ekim ayı içinde, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (WFDY) üyesi, Federal Alman, Fransız ve Norveçli üç gazeteci ODTÜ'ye gelerek yüksek öğrenim konusunda öğrenci ve öğretim üleriyle görüştü.

İdari Bilimler Fakültesi girişinde, kalabalık bir öğrenci grubu tarafından çiçeklerle karşılanan delegeler, önce, fakülte önünde öğrencilerle bir arada oturarak, öğrenci dernekleri, YÖK ve üniversite sorunları konusunda öğrencilerden bilgi aldılar. Daha sonra fakültenin değişik bölümlerinden öğretim üleriyle de sohbet eden DDGF üyesi gazeteciler, görüşme bitiminde öğrencilerle birlikte üniversiteyi dolaştılar.

DDGF'iler öğrenci temsilcileriyle görüşürken.

DDGF, II. Dünya Savaşı'ndan sonra 10 Kasım 1945'de kurulan ilk uluslararası gençlik örgütü olup, 134 ülkeden 300'ü aşkın delegelerle, milyonlarca genci temsil etmektedir. Etkinliklerini barış, özgürlük, demokrasi ve eşitlik temelinde yürüten örgüt, dünya gençliği ve öğrencilerinin, akademik-demokratik haklarını kullanabilmeleri için çalışmalar da sürdürmektedir.

PERSONEL SERVİSİ BİNEMEZSİNİZ!

Geçtiğimiz dönemin sonlarına doğru, Elektrik Mühendisliği Bölümü öğrencisi bir arkadaşımız, yurta kalan bir arkadaşıyla beraber geç saatlere kadar pastanede ders çalıştıktan sonra son servis olan 00.15'lerle evine dönmeye çalışır. Gerçi bu isteğine daha sonra çok pişman olacaktı arkadaşımız, ama o saatte başka bir seçenek yoktu şehre inmek için. Yurtlardan otobüse binip rektörlüğe kadar geldiklerinde, otobüstekilerden biri onun öğrenci olduğunu farkedip "Hocam bu personel servisi, binemezsiniz." diye bir çıkış yapar. Arkadaşımız her ne kadar, yumuşak bir dille o saatte başka bir araç bulamayacağını, okulda ya da sokakta yatamayacağını belirttiyse de kendisini dinleyen olmadı. Tartışma

arkadaşımızın on kişi tarafından yaka paça dışarı atılmasıyla sonuçlanır. Sonuçta arkadaşımız cebindeki tüm parayı bir taksiye vermeyi göze alarak çıkış kapısına kadar yürümek zorunda kaldı. Ertesi günü sınavı olması ise en olumsuz yandı kuşkusuz.

Bu kısacık habere çoğunuz "cık cık" deyip kafa sallamış olabilirsiniz. Fakat bizce düşünülmesi gereken çok önemli şeyler var bu kısa olayda bile. Öğrenci ve personelin ayrı servislerde taşınmasının mantığını anlamak bir yana, başka bir alternatifi olmadığı halde arkadaşımızın karşılaştığı onur kırıcı tavrın, öğrencilere tahammülsüzlüğün ne ölçülere vardırıldığının bir göstergesi olarak, belleklerde kalacak kuşkusuz.

Yeni Yurtlar Yönetmeliği'nin anti-demokratik niteliğinin değiştirilmesi istemiyle, 9.6.1987 tarihinde rektörlükle görüşmek isteyen fakat bu taleplerinin reddilmesi üzerine gelişen olaylardan dolayı, D.G.M'de 30'un üzerinde ODTÜ öğrencisi yargılanmaktadır. 10.11.1987 saat: 9.30'da duruşmalarına devam edilecektir.

ODTÜ HABER ODTÜ

Karikatür: Nurhan SERİN

DİSİPLİN SORUŞTIRMALARI !

Son yıllarda yoğunlaştırılan bir uygulama da öğrenciler aleyhinde açılan disiplin soruşturmaları. Çoğu, geçerli bir nedene dayanmayan bu soruşturmalar, karar ne yönde olursa olsun öğrenci aleyhine çevrilmeye çalışılıyor. Soruşturma henüz sonuçlanmadan ve de sonuçlanınca ailelere "gizli" ibaresiyle gönderilen belgeler, anti-demokratik tutumun bir uygulaması olarak aileleri de tedirgin etmekte ve olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.

Örneğin geçtiğimiz Mayıs ayında gözaltına alınan bir arkadaşımız için açılan disiplin soruşturmasının henüz başlarında, ailesine gönderilen belgede "Üniversitemiz, ... Bölümü öğrencisi...., .. tarihinde .... çalışırken jandarma tarafından yakalanmıştır. Soruşturma devam etmektedir." türü "bilgiler" (!) yer almaktaydı. Oysa arkadaşımız mahkemede daha ilk duruşmasında beraat etmişti ama yönetimin üstün gayretleri sonucu ailesinin gözünde "anarşist" olmaktan da kurtulamamıştı. Böylesi bir durumun, aileleri nasıl tedirgin ettiğini, yaşanan

kuşku ve gerginliği tahmin etmek zor olmasa gerek.

Bir başka önemli nokta ise, olur olmaz konularda açılan disiplin soruşturmaları. Yine; iki yıldır yasal olarak faaliyet gösteren ODTÜ-Öğrenci Derneği'nin bastırdığı ve üzerinde "Yaşasın ODTÜ-ÖD" yazılı otobüs tarifesini yasak belge olarak gösterilip, dolabında bu kart bulunan arkadaşımız "yasal olmayan bir belgeyi dolabında bulundurmamak" gibi bir gerekçeyle 45 gün süreyle yurttan uzaklaştırılabilir. Hazi-
ran'da mezun olan arkadaşımız şimdi iyi bir işte çalışıyor, ancak onu haksız bir şekilde suçlayanların mantık ve eylemi kafalardaki soru işaretlerine yenilerini ekleyerek kara bir leke olarak belleklerde yer

ediniyor.

Örnekleri çoğaltmak olası. Ankara'da yapılan "Gençlik ve Demokrasi" mitinginin ve de "Tutuklu Arkadaşlarla Dayanışma Gecesi" tertip komitelerinde yer almak disiplin soruşturması açılması için yeterli neden olabiliyor. Oysa, soruşturma sonucu her iki komitede yer alan arkadaşlarımız herhangi bir ceza almıyorlar ama aileleriyle olan ilişkilerinde ciddi rahatsızlıklar yaşıyorlar.

Evet örnekleri çoğaltmak gerçekten olası. Fakat böyle bir niyetimiz yok. Ancak şunu da belirtelim ki, tamamen öğrenci aleyhinde olan böylesi olumsuz tutumları sergilemeye devam edeceğiz.

KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİSİ SELMA SÜTÇÜ DANIŞTAY'DA DAVA AÇTI

Selma Sütçü, 1986-1987 öğretim yılında, 1. Dönem 1-60'la prob 2. Dönem ise CC beklediği Kamu Maliyesi dersinden DC alması sonucu 1.90'la repeat olduğunu söyledi. Kazandığı bir bursla, yazın iki ay süreyle Almanya'da staj yaptığını belirten arkadaşımız, bütünleme sınavına son anda girebildiğini ve beklediği notu alamaması üzerine, ders

hocasına yaptığı itirazın kabul edilmediğini, bunun üzerine Danıştay'da dava açtığını söyleyerek, toplam dava masraflarının 47.200 liraya ulaştığını açıkladı.

KAFETERYA'DA YEMEK 350 TL'YE ÇIKTI

Kafeteryamızda yemek fiyatları 250 TL'den 350 TL'ye çıktı. Tüm üniversitelere yapılan yemek yardımının aynı olmasına karşın, yemek fiyatlarının Hacettepe Üniversitesinde 200 TL., Ankara Üniversitesinde 150 TL. olması oldukça düşündürücü. Bu durumun nedeni yemekhanede çıkan yemeklerin diğer üniversitelerdekilerden daha kaliteli(!) olmasıdır, herhalde.

BRİÇ

Göktan DURAL

Kimilerine göre sıradan bir kağıt oyunu, kimilerine göre bir zihin sporu olan bric son yıllarda okulumuzda oldukça yaygınlaştı. Bazılarımız vaktinin önemli sayılabilecek bir kısmını diğer etkinliklerden kısma pahasına bu oyuna ayırır oldu. Bricin hastalık haline gelmemesi için önerimiz, haftada en fazla 1-2 saatinizi brice ayırmanızdır, bric amaç değil araç olmalıdır. Yazımız yeni başlayanlara yönelik, ileride ise iyi bilenler için yazılarda olacak.

Bricte amaç, dağıtılan 13 elin bir kısmını yada hepsini doğal ve yapay konuşmalarla almayı üstlenmek, sonra da bu elleri el-yer oyunuyla yapmaktır. İlk konuşmayı kağıdı dağıtan yapar, sonra saat yönünde sırasıyla her oyuncu konuşur ya da pas geçer. Konuşmada amaç ortağa elini anlatmak ve ortağın yanıtlarıyla onun elini anlamak, sonuçta oynanabilecek en iyi anlaşmayı bulmaktır. Konuşmalar üstüste üç oyuncunun pas geçmesiyle son bulur. Son konuşmayla belirlenen antlaşmaya KONTRAT denir. Konuşmalar renklerin hiyerarşisine göre yapılır. Bu hiyerarşi şöyledir:

SANZATU : Kozsuz oyun. İlk oynayan oyuncunun attığı kağıdın renginde en büyüğü atan o eli alır.

MAÇA(PİK) Majör
KUPA (KÖR) : Majör
KARO (KARO) : Minör
SİNEK (TREFLİ) : Minör

Kağıt sıralaması şöyledir: A, R, D, V, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2.

Bricte ilk oynayan oyuncunun attığı renkte elde kağıt yoksa **KOZLAMAK (ÇAKMAK)** zorunlu değildir. Bu durumda istenilen bir renkte kağıt atılabilir.

Konuşmalar altının üzerine sayılır. Yani 1 pik demek, koz pik olursa ben 6+1 el, ya da 2 trefli, koz trefli olursa 6+2 = 8 el yapacağım demektir.

İlk konuşan oyuncunun 1 pik dediğini varsayalım. Ondan sonra gelen oyuncu şunları yapabilir:

- Pas geçer
- 1 Sa der
- 2 seviyesinde diğer renklerden

konuşur. Diğer renklerden en az 2 seviyesinde konuşmak zorunda kalmasının nedeni kör, karo ve treflinin pikten ucuz olmasıdır. Yani üste konuşmak isteniyorsa bir önceki konuşmadan baskın bir renkte ya da baskın bir seviyede konuşulmalıdır.

ÖRNEK
(KUZEY) (DOĞU)
Pas 1 Trefli
pas pas
3 Karo 3 SA
pas

(GÜNEY) (BATI)
1 Kör 1 SA
2 Karo 3 Trefli
pas pas

Ortakla uygun bir kontrat bul-

mak için yapılan konuşmalar dışında şu konuşmalar yapılabilir.

KONTUR (simgesi X): Rakiplerle, rakiplerin anlaştıkları kontratı yapamayacakları üzerine bahse girmektedir.

(KUZEY)	(DOĞU)
Pas	1 Trefli
pas	pas
3 Karo	3 SA
X	pas

(GÜNEY)	(BATI)
1 Kör	1 SA
2 Karo	3 Trefli
pas	pas
pas	pas

Kuzey 3 SA kontratına kontur çekerek rakiplerine sanzatu oynarsanız 6 + 3 = 9 el yapamazsınız diyor. Eğer rakipleri kontratı yaparlarsa ek bir mükafat, batırırlarsa ek bir ceza alırlar.

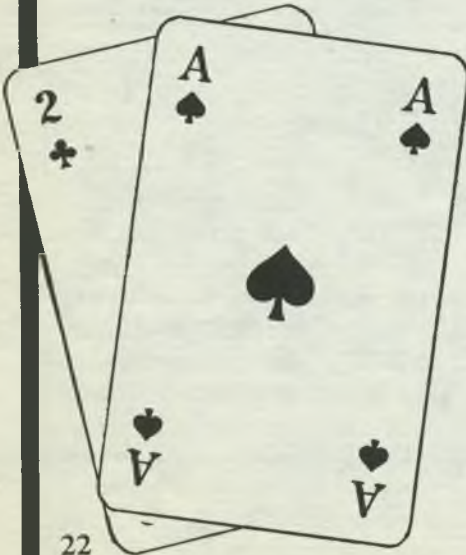
SÜRKONTUR (simgesi XX) : Konturatu ilan eden yada Kontur yiyen ortakların Kontura rağmen kontratı yapacaklarına dair üste bahse girmeleridir. **ÖRNEK** (Bir önceki konuşma)

(KUZEY)	(DOĞU)
Pas	1 Trefli
pas	pas
3 karo	3 SA
X	pas
pas	pas

(GÜNEY)	(BATI)
1 Kör	1 SA
2 Karo	3 Trefli
pas	pas
pas	XX
pas	

Batı, konturunuz boş bir konturdur, biz 3 SA'yu çıkartınız diyor. Bu konuşma kontura bağlı ceza ve mükafatları iki katma çıkartır.

Sürecek

ÖZERK DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE HEDEFİNE DOĞRU

DEMOKRATİK YURT YÖNETMELİĞİ

Özgür KAVAK

Öğrenci gençliğin barınma sorunu, çözümlenmesi gerekenlerden yalnızca biridir. Okuluna kaydını yaptırmaya gelen bir üniversite öğrencisi, eğer aynı şehirde oturmuyorsa, hemen barınabileceği bir yer aramaya başlayacaktır. O andan sonra önünde üç seçenek vardır. Okulun yurduna başvurmak, özel yurt aramak ya da eve taşınmaktır. Bunlardan görece en zoru, başvuruların tümüne olumlu yanıt veremeyecek kadar sınırlı kapasitesi olan, okulun kendi yurduna taşınmaktır. Özel yurda veya eve taşınmaksa yer bulamamaktan çok paraya dayanmaktadır.

Binbir zahmete katlanarak yurda girebilmiş bir öğrenciyi, bu defa da yurt sorunları beklemektedir. Yurtlardan yurtlara değişen hatta çoğunda benzerlik gösteren onlarca sorun vardır; ama Türkiye'nin genelinde yaşandığı gibi, tüm yurtların üzerine sinen bir tanesi vardır ki, buda demokratik işleyiş mekanizmasıdır. Anti-demokratik yurt yönetmelikleri Türkiye'deki bütün yurtlarda yürürlüktedir.

12 Eylül'le birlikte boşluğa düşürülen, bunaltilen, yalnızlaştırılan, sessizleştirilen gençlik kendi haklarını arayamaz duruma getirildi. Bu durum, olduğu gibi, yurtlarda kalan öğrencilere de yansdı. Ardından öğrenci gençlikten olsun, öğrenci gençliğin yurtlarda barınan kısmından olsun ilk tepkiler geldi. Öğrenci gençlik mücadele aracını yarattı. Öğrenci Dernekleri kuruldu. Tek tek okullarda ve Türkiye genelinde yapılan eylemlerde, kısmi başarılar elde edildi. 44. madde değişti, derneklere ilişkin yasa tasarısı Meclisten geri çekildi. Bornova İnciraltı, Hacettespe, ODTÜ yurtlarında, gerek anti-demokratik yurt yönetmeliklerinin değişmesi istenen maddelerine karşı, gerekse tümüne karşı protesto eylemleri yapıldı. Kazanımlar elde edildi.

ODTÜ de anti-demokratik yurt yönetmeliğine karşı yapılan eylem, üniversite içinde gerçekleştirilenlerin en kitleseli oldu. Final sınavlarının öncesine rastlamış olsa da, okul yönetiminin tüm oyalama çabalarına karşın öğrenciler tepkilerini gösterdiler. Bu eylemin ardından, onlarca öğrenci yurttan atıldı; uzaklaştırma cezası aldı ve yine onlarca için DGM'de davalar açıldı.

Bundan sonraki süreç içerisinde, ÖDler özerk-demokratik üniversite mücadelesinde nasıl bir üniversite isteminin altını doldururken ve mücadelenin verileceği sınırları çizirken, yurttan kalan öğrenciler de, ancak özerk-demokratik üniversite içinde karşılığını bulabilecek alternatif bir yurt yönetmeliğini hazırlamalılar.

ODTÜ ÖĞRENCİ DERNEĞİNE ÜYE OLALIM

ODTÜ- ÖĞRENCİ DERNEĞİ, ODTÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ ÖRGÜTÜDÜR.

ODTÜ - ÖĞRENCİ DERNEĞİ AKADEMİK DEMOKRATİK HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKMAK İÇİN KURULDU, GELİŞTİRİLDİ.

ÖZGÜR, DEMOKRATİK, KATILIMCI VE ÜRETKEN BİR ÜNİVERSİTE İÇİN GÜÇLERİMİZİ ODTÜ-ÖĞRENCİ DERNEĞİNDE BİRLEŞTİRELİM.

ÖZERK - DEMOKRATİK ÜNİVERSİTEYİ KENDİ ELLERİMİZLE KURACAĞIZ

YAŞASIN ODTÜ-ÖĞRENCİ DERNEĞİ

YAŞASIN ÖRGÜTLÜLÜĞÜMÜZ

ÖZ - ÖRGÜTÜMÜZ ODTÜ-ÖĞRENCİ DERNEĞİNE ÜYE OLALIM.

DERNEĞİN AMACI VE ÇALIŞMA BİÇİMLERİ

MADDE 2: Dernek ODTÜ öğrencilerinin eğitim, öğretim, çalışma, moral, beslenme, dinlenme ihtiyaçlarının karşılanması, beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi ve öğrencinin bu konuda kurum idaresi veya diğer kuruluşlar nezdinde temsil edilmesi amacıyla çalışmalarını yürütür.

MADDE 3: Dernek, madde 2'de belirtilen amaçlar doğrultusunda;

- Öğrencilerin akademik, eğitsel, sosyal ve kültürel sorunları,
- Üniversite bünyesindeki kurum, kuruluşlar ve kişilerin arasında iyi ilişkilerin gelişmesi,
- Beden ve ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesi amacı ile iyi ve yeterli beslenmeleri,
- Dinlenme, eğlence, spor yer ve alanlarının artırılması,
- Ve benzeri konularda gerekli her tür sosyal ve kültürel etkinliği yürütür, denetler ve bu konuda öğrencilerin gerek kurum idaresi gerekse diğer kuruluşlar nezdinde temsil edilmelerini sağlar.

KATILIM'A ABONE OLALIM

KATILIM tüm gücünü okurlarından alarak yayın yaşamına başladı. Bir gençlik dergisinin karşılaşacağı tüm zorlukların bilincinde olarak ve böyle bir derginin okurlarından başka dostu olmayacağını bilerek bu uzun yürüşüne başladı. Gücümüzü sizlerden alıyoruz. Şüphesiz Katılım'ı yaşatacak olan okurlarından gelecek destektir. Bu özverili destek daha nitelikli bir KATILIM'a ulaşmamızı sağlayacaktır. Bunun için tüm okurlarımızı Katılım'a abone olmaya çağırıyoruz.

Ayrıca Katılım abonelerine değişik kuruluşlar aracılığıyla kolaylıklar sağlamayı düşünüyoruz. Kitapevlerinden sanat evlerine, değişik mağazalardan kafeteryalara kadar bazı kuruluşları Katılım abonelerine indirim yapmaları için girişimlerimiz devam ediyor. Bu konuda ayrıntılı duyurumuzu gelecek sayımızda yapacağız. Amacımız zor ekonomik koşullarda harçlıklarımızdan daha fazla yararlanabilmenin bir yolunu açmak.

Katılım'a abone olalım. Abone bulalım. Dostlarımıza, sevdiklerimize Katılım abonelikleri hediye edelim.

KATILIM HEPİMİZİNDİR. KATILIM'I HEP BERABER ÜRETECEK, HEP BERABER YAŞATACAĞIZ...

Havalelerinizi Recep Gür adına Türkiye İş Bankası Mithatpaşa şubesi 251279 nolu hesap aracılığıyla gönderebilirsiniz.

6 Aylık: 1800 TL.
12 Aylık: 3500 TL.

MEZUN ARKADAŞLARA ÇAĞRI

Bir gelenek, bir yaşam biçimi olan ve dayanışmanın en güzelıyla örülü ODTÜ'lü olmayı hala yaşıyor olmalısınız. Sanıyoruz ki, ne zaman ODTÜ sözcüğünü duysanız, bu gerçek belleklerinizde daha da derinleşiyordur. Ve inanıyoruz ki o gerçeği bugün de yaşatmak isteyenlerin yaptıkları, yaşadıklarını tüm sıcaklığıyla duyumsuyorsunuzdur.

Dergimizi nasıl değerlendireceğinizi bilemiyoruz. Ama bilmenizi istediğimiz bir gerçek var. KATILIM hepimizindir ve daha nitelikli bir KATILIM'ı yaratmada sizden gelecek hertür öneri, eleştiri ve katkı ayrı bir öneme sahip olacaktır.

Bu çağrı ODTÜ gerçeğinden yola çıkılarak yapılıyor. Toplumsal mücadelede ve özelinde üniversite gençliği mücadelesinde her zaman en ön saflarda yer alan ODTÜ'lüler, bir geleneği en etkin biçimde yaşama geçirdiler. O gelenek yaşatıldı, yaşatılıyor ve yaşatılacak. Deneyimlerin bizlere ışık tutacak ve güzellikleri hep beraber kucaklayacağız.